

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL UAB „X“ SKUNDO PRIEŠ VILNIAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2021-04-29 Nr. 4D-2020/2-1344
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė gavo UAB „X“ (toliau vadinama – Pareiškėjas, pareiškėjas) atstovės advokatės A. K. (toliau vadinama – Pareiškėjo atstovė) skundą dėl Vilniaus rajono savivaldybės administracijos (toliau vadinama ir – Savivaldybė, savivaldybė, Administracija) pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Pareiškėjo atstovės kreipimuisi dėl pritarimo projektiniams pasiūlymams.

2. Pareiškėjo atstovė skunde nurodo:

2.1. „UAB „X“ nuosavybės teise priklauso žemės sklypas, unikalus Nr. <...>, [kadastro Nr. <...>], esantis <...>, Vilniaus rajono savivaldybėje“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta) (toliau vadinama ir – Žemės sklypas arba žemės sklypas). „[...] pareiškėjas (statytojas) parengė Projektinių pasiūlymų užduotį, kurią Vilniaus rajono savivaldybės administracija patvirtino 2019-01-31 Nr. Pr-824 [...]“ (toliau vadinama – Projektinių pasiūlymų rengimo užduotis arba Projektinių pasiūlymų užduotis);

2.2. „Pareiškėjas ir jo pasirinktas projektuotojas nuo 2019-08-06 teikia savivaldybės administracijai prašymus pritarti pagal 2019-01-31 patvirtintą užduotį parengtiems projektiniams pasiūlymams [*pastaba*: Keturių poilsio paskirties pastatų, <...> statybos projekto projektiniai pasiūlymai; toliau vadinama – Projektiniai pasiūlymai], tačiau iki šiol šio viešojo administravimo subjekto sprendimo negauna“;

2.3. „[...] savivaldybės administracijos Architektūros ir teritorijos planavimo skyriaus vedėjo pavaduotoja, l. e. skyriaus vedėjo pareigas [A. E., vardas ir pavardė Seimo kontrolierei žinomi; Savivaldybės administracijos Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus vedėjo pavaduotoja, laikinai einanti vedėjo pareigas; toliau vadinama – Vedėjo pavaduotoja], atsisakymus pritarti projektiniams pasiūlymams teikė 2019-08-20, 2019-09-24, 2019-10-08, 2019-10-24, 2020-05-06, tačiau kiekvieną kartą nurodo skirtingas ir vis naujas nemotyvuotas pastabas dėl pateikiamų projektinių pasiūlymų.

Savivaldybės tarnautojos nepritarimai yra nemotyvuoti, nepagrįsti, pastabos parašytos netinkamai taikant ir aiškinant teisės aktus bei Nekilnojamojo turto registre registruotus žemės sklypo duomenis, paremti subjektyviomis išankstinėmis išvadomis, pažeidžiant viešojo juridinio asmens teisingumą ir savivaldybės administracijos padalinių kompetenciją bei tarnautojams pavestas funkcijas“;

2.4. „Pareiškėjo atstovė pareiškimą dėl pritarimo projektiniams pasiūlymams, vadovaujantis

vieno langelio principu, 2020-06-04 pateikė [...] savivaldybės administracijos direktorei, [...]. [...] savivaldybės administracijos direktorė [...] į 2020-06-04 pareiškimą dėl pritarimo projektiniams pasiūlymams atsakymo nepateikė“;

2.5. „savivaldybės administracijos direktorei, vadovaujantis vieno langelio principu, 2020-07-29 buvo pateiktas pakartotinis pareiškimas dėl pritarimo projektiniams pasiūlymams ir dėl Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus vedėjo pavaduotojos [...] veiksmų bei jos sprendimų nemotyvuotumo. [...]. Tačiau į pakartotinį 2020-07-29 pareiškimą jokio atsakymo iki šiol nėra pateikta.

[...] Susisiekus su administracija [...] telefonu, buvo patvirtinta, kad 2020-07-29 pareiškimo, kuriuo skundžiami Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus vedėjo pavaduotojos [...] veiksmai, nukreiptas vykdymui pačiai [...] [Vedėjo pavaduotojai].

2.6. „Viešojo administravimo subjekto vadovas neteikia atsakymų į pareiškimus, nepradėjo administracinių procedūrų dėl jam pavaldžių tarnautojų neteisėtų veiksmų, nepriėmė jo kompetencijai priskirtų sprendimų įstatymų nustatyta tvarka [...]. Dėl nurodytų pareigūnų veiksmų ir vilkinimo priimti sprendimu pažeidžiama pareiškėjo teisė parengti statinio statybos projektą ir gauti statybą leidžiantį dokumentą.“

3. Pareiškėjo atstovė Seimo kontrolierės prašo:

3.1. „siūlyti Vilniaus rajono savivaldybės administracijos direktorei priimti sprendimą, numatytą STR 1.04.04:2017 [*pastaba*: statybos techniniai reglamente STR1.04.04:2007 „Statinio projektavimas, Projekto ekspertizė“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. D1-738, toliau vadinama STR 1.04.04:2017 arba Reglamentas] 67 punkte, kuris nebuvo priimtas pagal 2020-07-29 pateiktą pareiškėjo atstovės prašymą dėl piktnaudžiavimo ar biurokratizmo“;

3.2. „atkreipti pareigūnų dėmesį į aplaidumą darbe, įstatymų ar kitų teisės aktų nesilaikymą, tarnybinės etikos pažeidimą, piktnaudžiavimą, biurokratizmą ar žmogaus teisių ir laisvių pažeidimus ir siūlyti imtis priemonių, kad būtų pašalinti įstatymų ar kitų teisės aktų pažeidimai, jų priežastys ir sąlygos“;

3.3. „savo nuožiūra imtis kitų teisės aktų nustatytų priemonių, kad nurodyti įstatymų pažeidimai, kuriais pažeidžiamos pareiškėjo teisės, būtų pašalinti.“

4. Kartu su Pareiškėjo atstovės skundu Seimo kontrolierei pateiktuose dokumentuose nurodyta pateikta toliau nurodoma informacija:

4.1. Savivaldybės administracijos 2018-08-17 rašte Nr. A33(1)-5943-(4.9) „Dėl (reg. Nr. A34(1)-4489) prašymo“ (toliau vadinama – Savivaldybės administracijos 2018-08-17 raštas):

„išnagrinėję Jūsų pateiktą prašymą, informuojame, kad pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ [...] 127.9 p. bei Vilniaus rajono savivaldybės teritorijos kraštovaizdžio specialiuoju planu patikslinto bendrojo plano [...] sprendinius, žemės sklypas [...], esantis [...] <...>, patenka į Bendrajame plane numatytą užstatyti kaimo teritoriją“;

4.2. Projektinių pasiūlymų rengimo užduotyje:

„2. informacija apie sumanytą projektuoti statinį:

2.1.	Statinio pavadinimas	Keturių poilsio paskirties pastatų <...>., Vilniaus r. sav. statybos projektas
		[...]
2.4.	Statinio kategorija	Neypatingas
2.5.	Pagrindinė statinio naudojimo paskirtis	7.13 poilsio paskirties pastatai
		[...]

2.8.	Sklypo užstatymo intensyvumas	11%
2.9.	Sklypo užstatymo tankis	14%

[...].“;

4.3. Pareiškėjo atstovės 2020-06-04 kreipimesi, adresuotame Savivaldybės administracijos direktorei (toliau vadinama – 2020-06-04 kreipimasis):

„UAB „X“ pagal [...] savivaldybės Architektūros ir teritorijos planavimo skyriaus 2019-01-31 galutinai patvirtintą Projektinių pasiūlymų rengimo užduotį parengė Keturių poilsio paskirties pastatų <...> Vilniaus r. sav. statybos projekto projektinius pasiūlymus ir pateikė Vilniaus rajono savivaldybės Architektūros ir teritorijos planavimo skyriui prašymą dėl pritarimo šioms pasiūlymams.

2020-05-06 gautas Architektūros ir teritorijos planavimo skyriaus vedėjo pavaduotojos [...] pranešimas, kad pasiūlymams nepritarta.

[...] nepritarimas yra nepagrįstas, pastabos parašytos netinkamai taikant ir aiškinant teisės aktus bei Nekilnojamojo turto registre registruotus žemės sklypo duomenis, paremtas subjektyviomis išankstinėmis išvadomis, pažeidžiant vietojo juridinio asmens teisingumą ir savivaldybės administracijos padalinių kompetenciją bei tarnautojams pavestas funkcijas.

[...]

Dėl 3 ir 4 pastabų

[...] nenurodyta, kokių pagrindų ši sąlyga [Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 102 straipsnio „Specialiosios žemės naudojimo sąlygos pelkėse ir šaltinyuose“ 1 dalis] taikoma pareiškėjo žemės sklypui.

[...] žemės sklypui [...] nėra ir niekada nebuvo nei nustatyta, nei įregistruota Nekilnojamojo turto registre Jūsų nurodoma Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 102 straipsnio 1 dalyje nustatyta specialioji žemės naudojimo sąlyga. [...] žemės sklype nėra nustatyta ir įregistruota pelkės naudmenų.

[...] pradiniam žemės sklypo savininkams nuosavybės teisės į žemės sklypą atkurtos Vilniaus apskrities viršrinko [...] sprendimais [...]. Specialioji žemės naudojimo sąlyga „Pelkės ir šaltinynai“ priimant minėtus sprendimus, nustatyta nebuvo.

[...] žemės sklypo kadastro duomenų formoje [...] yra nustatyta, kad žemės sklypo žemės ūkio naudmenų plotas iš viso yra 0,2454 ha, kuri sudaro 0,2452 ha ariama žemė, o kitos žemės plotas iš viso yra 0,2692 ha, ir jį sudaro 0,2692 ha nenaudojama žemė. Tai yra kitokių „kitos žemės“ porūšių naudmenų (tokių kaip medžių, krūmų, želdinių/ pelkių / pažeistos žemės) žemės sklype nėra.

[...] Lietuvos geologijos tarnyba [...] atliko žemės sklypo gelmių tyrimus [...]. Valstybinius žemės gelmių tyrimus atlikusi tam įgaliota institucija nenustatė, kad žemės sklype buvo ar yra pelkė. [...] senojo [<...>] ežero įlankos tiek žemės sklypo, [...], plote, tiek ir kitur [...], nors ir pelkėjo ilgą laiką, bet pelkėmis su gerai susiskaidžiusių durpių stovyne, nevirto.

[...] Kaip patvirtina pridedamas VĮ Valstybės žemės fondo raštas, ŽIS tvarkytojas [Žemės informacinės sistemos tvarkytojas – VĮ Valstybės žemės fondas], atlikęs pelkinių dirvožemių tipų tyrimus, panaudojęs Lietuvos Respublikos erdvinių duomenų rinkinius, žemių melioracinės būklės ir užmirkimo erdvinių duomenų rinkinius, georeferencinių erdvinių duomenų rinkinius, Miškų valstybės kadastro bei Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos rinkinius, yra išskyręs tinkamus pelkių plotus, kurių teritorijos nurodomos duomenų rinkinyje SŽNS_DR10LT sluoksnyje „Pelkių teritorijos“, nustatė, kad pareiškėjo žemės sklype nėra apskaitoma teritorijų, kurios būtų pelkės, ir kurioms kaip pelkėms būtų taikoma specialioji sąlyga „Pelkės ir šaltinynai“. [...].

[...] žemės sklype, [...], nėra nustatyta plotų, kuriuos būtų galima priskirti pelkių žemės naudmenoms, nėra nustatyta Jūsų nurodoma specialioji žemės naudojimo sąlyga „Pelkės ir šaltinynai“, Nekilnojamojo turto registre nėra įregistruota specialioji sąlyga „Pelkės ir šaltinynai“.

[...] 4 pastaboje nepagrįstai teigiama, kad žemės sklypo plane esantis 0,28 ha ploto sklypo dalies vaizdavimas atitinka „pagal topografinius sutartinius žymėjimus pelkės vaizdavimą“.

[...] nėra pagrindo teigti, kad žymėjimas [...] atitinka pelkės topografinį žymėjimą, nes pagal

GKTR 2.11.02:2000 žymėjimui [...] suteiktas kodas 4401 nėra pelkės kodas. Pagal GKTR 2.11.02:2000 pelkės kodas yra 4403.

[...]

Dėl 1 ir 2 pastabų

[...] pateiktais projektiniais pasiūlymais (parengtais ir pateiktais iki 2020-01-01), planuojama statyti pareiškėjo sklype esančio vandens telkinio apsaugos zonoje, Vilniaus rajono savivaldybės bendrajame plane numatytoje užstatyti kaimo teritorijoje, ką aiškiai leidžia specialiosios sąlygos išimtis.

Aplinkybę, kad pareiškėjo žemės sklypas patenka į Vilniaus rajono savivaldybės bendrajame plane numatytą užstatyti kaimo teritoriją, tai yra, jame taikoma viena iš specialiosios sąlygos išimčių, patvirtina Vilniaus rajono savivaldybės administracijos direktorės 2018-08-17 raštas Nr. A33(1)-5943-(4.9) [...].

Tai, kad naujai įsigaliojusiu įstatymu buvusios specialiosios sąlygos pavadinimas iš „Vandens telkinių apsaugos zona“, o išimtis, kad zonoje nedraudžiama statyti pastatus „savivaldybių ar jų dalių bendruosiuose planuose numatytų užstatyti kaimų teritorijose, pavadinta „savivaldybių ar jų dalių bendruosiuose planuose numatytoje urbanizuoti teritorijose kaime“ nekeičia pačios išimties esmės.

Įstatyme [Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme] nustatytos paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos alternatyvios išimties, kur nedraudžiama statyti statinius – „kaimų kompaktiškai užstatytos teritorijos“ ir „bendruosiuose planuose numatytoje urbanizuoti teritorijose kaime“ skiriasi vien jau būtojo ir būsimojo laiko aplinkybe, nekaltant apie tai, kad tai yra dvi alternatyvios išimties.

[...] pateiktais projektiniais pasiūlymais projektuojami gyvenamieji namai paviršinių vandens telkinių apsaugos zonoje Vilniaus rajono savivaldybės teritorijos dalies („U“ zonos) bendrajame plane [*pastaba*: Vilniaus rajono savivaldybės teritorijos dalies („U“ žemės naudojimo funkcinės zonos Avižienių, Juodšilių, Nemėžio, Pagirių, Riešės, Rudaminos ir Zujūnų seniūnijose) bendrasis planas, patvirtintas Vilniaus rajono savivaldybės tarybos 2019 m. gruodžio 18 d. sprendimu Nr. T3-477 (toliau vadinama ir – „U“ funkcinės zonos bendrasis planas arba Vilniaus rajono savivaldybės dalies vietovės lygmens „U“ funkcinės zonos bendrasis planas)] numatytoje urbanizuoti teritorijoje kaime.

1 ir 2 pastabos pateiktos netinkamai taikant ir aiškinant Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 99 straipsnio 8 dalį ir be pagrindo bandant drausti tai, kas neuždrausta įstatymo. Pastabos prieštarauja [...] savivaldybės administracijos direktorės 2018-08-17 raštui Nr. A33(1)-5943-(4.9).

Pakartotinai teikiame prašymą pritarti UAB „X“ pateiktiems Keturių poilsio paskirties pastatų <...>, Vilniaus r. sav. statybos projekto projektiniams pasiūlymams [...];

4.4. Pareiškėjo atstovės 2020-07-29 kreipimės, adresuotame Savivaldybės administracijos direktorei (toliau vadinama ir – 2020-07-29 kreipimasis):

„savivaldybės administracijos direktorei 2020-06-04 pateikiau pareiškimą dėl pritarimo Keturių poilsio paskirties pastatų <...>, Vilniaus r. sav. statybos projektiniams pasiūlymams. [...]. Šiuo metu yra praėję beveik du mėnesiai, tačiau jokio atsakymo dėl pateikto 2020-06-04 pareiškimo negavau. Praleistas tiek 20 darbo dienų atsakymo pateikimo terminas, tiek 5 darbo dienų terminas, nustatytas STR 1.04.04:2017, pritarimui projektiniams pasiūlymams arba motyvuotam nepritarimui pateikti. [...].

Atsižvelgiant į tai, pareiškimai dėl pritarimo projektiniams pasiūlymams teikiami tiesiogiai administracijos direktorei, nes Architektūros ir teritorijos planavimo skyriaus vedėjo pavaduotojos (toliau – vedėjo pavaduotoja) veiksmai derinant pateiktus pasiūlymus prieštarauja Vilniaus rajono savivaldybės administracijos direktorės pateiktiems dokumentams, savivaldybės administracijos išduotoms ir patvirtintoms projektavimo sąlygoms, galiojantiems Vilniaus rajono savivaldybės teritorijos planavimo dokumentams, teritorijų planavimą reglamentuojančioms teisės normoms, pažeidžia Viešojo administravimo įstatymo nuostatas.

[...] Architektūros ir teritorijos planavimo skyriaus vedėjo pavaduotoja nesugeba per vieną

kartą peržiūrėti pasiūlymų ir pateikti visų pastabų iš karto. Pastabas, kurios buvo ištaisytos pagal jos nurodymus, vėl teikia iš naujo. [...].

[...] savivaldybės tarnautoja, atliekanti savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, tiesiogiai pateikto 2020-06-04 prašymo dėl pritarimo pateiktų projektinių pasiūlymų nepaskelbė minėto STR nustatyta tvarka. [...] projekto rengėjas pats įkėlė 2020-06-04 statytojo atstovės pareiškimą ir projektinius pasiūlymus į IS „Infostatyba“. Tik tada savivaldybės tarnautoja, atliekanti savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, patikrino pateiktą medžiagą ir eilinį kartą be motyvų, nepagrįstai atsisakė pritarti pateiktiems projektiniams pasiūlymams, data 2016-06-16. Jame iš dalies atsižvelgta į 2020-06-04 pareiškimė išdėstytus faktus, tačiau Specialiųjų sąlygų įstatymo taikymas vėl ydingas, dėl vandens apsaugos juostos, anksčiau buvo nurodyta paskaičiuoti nuo šlaito pagal aprašą, dabar rašoma kita pastaba.

Pateiktos naujos 2020-06-16 pastabos yra nepagrįstos. Pastabos surašytos nemotyvuotos STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“.

Dėl 1 ir 2 pastabų

[...] statytojo teikiami projektiniai pasiūlymai atitinka Vilniaus rajono savivaldybės dalies vietovės lygmens „U“ funkcinės zonos bendrojo plano sprendinius. Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 99 straipsnio 8 dalies b punkte nurodyta išimtis, kad paviršinio vandens apsaugos zonoje nedraudžiama statyti, kai statomi pastatai savivaldybių ar jų dalių bendruosiuose planuose numatytoje urbanizuoti teritorijose kaime, taikytina statytojo žemės sklypui.

Statiniai projektuojami [...] mažo užstatymo intensyvumo zonoje, tai yra zonoje, kurioje pagal Vilniaus rajono savivaldybės dalies vietovės lygmens „U“ funkcinės zonos bendrojo plano sprendinius statyba galima.

Kitaip savivaldybės administracija nebūtų patvirtinusi projektinių pasiūlymų rengimo užduoties [...].

[...] Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 99 straipsnio 8 dalies b punkte nurodyta išimtis, kokiais atvejais paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose nedraudžiama statyti pastatus mažesniu kaip 50 metrų atstumu iki paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos išorinės ribos. [...] apsaugos zonoje nedraudžiama statyti, kai statomi pastatai [...] savivaldybių ar jų dalių bendruosiuose planuose numatytoje urbanizuoti teritorijose kaime. Būtent statytojo atveju taikytina atskira išimtis yra pastatų statymas savivaldybių ar jų dalių bendruosiuose planuose numatytoje urbanizuoti teritorijose kaime.

Pati vedėjo pavaduotoja 1 pastaboje nurodo, kad statytojo sklypas patenka į mažo užstatymo intensyvumo teritoriją, nustatytą Vilniaus rajono savivaldybės dalies vietovės lygmens „U“ funkcinės zonos bendrajame plane. Tačiau teigia priešingai, kad statyba ten negalima. [...] vedėjo pavaduotoja nežino teritorijų planavimo normų ir painioja urbanizuojamų teritorijų ir kompaktiškai užstatytų teritorijų sąvokas, apibrėžtas teisės aktuose. Ir ne kompaktiškai planuojama užstatyti teritorija yra urbanizuojamos teritorijos sąvoką atitinkanti teritorija. [...]

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-01-02 įsakymu Nr. D1-7 patvirtintos Teritorijų planavimo normos aiškiai nustato, kad mažo intensyvumo zona yra urbanizuojama zona. Taigi, pati vedėjo pavaduotoja, tvirtindama, kad statytojo sklypas patenka į mažo užstatymo intensyvumo teritoriją pagal savivaldybės „U“ funkcinės zonos bendrąjį planą, patvirtina, kad sklypas patenka į savivaldybės „U“ funkcinės zonos bendrajame plane numatytą urbanizuoti teritoriją kaime. [...].

[...] Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėse aiškiai nurodyta, kad kompaktiškai užstatytos yra ir kitos urbanizuotos arba urbanizuojamos teritorijos.

Vedėjo pavaduotoja savo neteisėtais veiksmais bando uždrausti tai, kas leistina įstatymais. Dėl to, kad netinkamai taiko ir aiškina Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 99 straipsnio 8 dalį, nežino Teritorijų planavimo normų, taisyklių, vedėjo pavaduotoja nuolat teikia šią pastabą, nors projektavimo užduočiai yra pritarta, tyčia neatsižvelgia į 2020-06-04 pareiškimė nurodytas jos padarytas Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo taikymo spragas, tyčia teigia priešingai, negu nurodyta Vilniaus rajono savivaldybės administracijos direktorės 2018-08-17 rašte [...]. [...] vedėjo

pavadootoja nepagrindė ir nemotyavo, kad teritorija, kurioje yra statytojo sklypas, nėra kompaktiškai užstatyta. [...] vadovaujantis [...] [„U“ funkcinės zonos bendrojo plano] Sprendinių konkretizavimo aiškinamuoju raštu [*pastaba*: toliau vadinama ir – Aiškinamasis raštas], kurio dalyje „Kraštovaizdžio tvarkymo zonos“ prie zonos „E“ nurodoma, kad net šiuos arealus reikėtų laikyti silpnai arba itin silpnai urbanizuotais, mažo užstatymo intensyvumo statyba joje yra nedraudžiama. Tai dar kartą patvirtina, kad sklypas patenka į bendruoju planu numatytą urbanizuoti teritoriją (mažo užstatymo intensyvumo). [...].

Dėl 3 pastabos

[...] 2019-10-24 pateiktoje 3-ioje pastaboje buvo nurodyta: [...] atsižvelgiant į šią pastabą, 2020-04-29 pateiktuose projektiniuose pasiūlymuose buvo pateikti pjūvių brėžiniai ir 5 m apsaugos juosta apskaičiuota nuo šlaito. Tokia ir pažymėta projektinių pasiūlymų sklypo sutvarkymo plane. [...] 2020-05-06 atsisakyme pritarti, šios pastabos jau nebuvo nurodyta, nes į pastabą buvo atsižvelgta. Tačiau dabar atmetant 2020-06-16 pateiktus pasiūlymus su tuo pačiu juostos paskaičiavimu ir pjūviais, atsiranda abstrakti pastaba dėl pakrančių apsaugos juostos [...]. Ši pastaba nesudaro pagrindo nepritarti pasiūlymams. [...].

ŽIS Geoportale esantys duomenys apie pakrančių apsaugos juostas nėra atnaujinami nuo 2018-01-01, tai yra ilgiau kaip dvejus metus. [...].

Kaip ankstesnėje pastaboje ir reikalavo vedėjo pavadootoja, sklypo sutvarkymo plane pakrančių apsaugos juosta nustatyta pagal galiojantį [...] Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašą. [...]. Projektinių pasiūlymų sklypo sutvarkymo plane pakrančių apsaugos juosta nustatyta vadovaujantis [...] [„U“ funkcinės zonos bendrojo plano] Sprendinių konkretizavimo aiškinamuoju raštu (94 psl.). [...].

Dėl 4 pastabos

[...] Ši pastaba [*pastaba*: 2020-06-16 pateikta pastaba Nr. 4 dėl informacijos apie aptarnaujamą personalą nepateikimo] rodo, kad vertinant projektinius pasiūlymus nesigilinama į aiškinamojo rašto teksto esmę, pastabos rašomos paviršutiniškai. [...]. Projektiniuose pasiūlymuose pateikta informacija apie aptarnaujamą personalą (aiškinamojo rašto 15 psl.) [...].

Dėl 5 pastabos

[...] Aiškinamajame rašte nurodoma, kad kiekvienas namas yra atskiras vienetas (Aiškinamojo rašto 12 psl.) [...] skirtas vienai šeimai, todėl reikalingos 4 automobilių stovėjimo vietos. [...].

Pastabose nurodytos aplinkybės nesudaro teisėto pagrindo nepritarti projektiniams pasiūlymams. [...].

Savivaldybės administracijos direktorės įgaliota Architektūros ir teritorijos planavimo skyriaus vedėjo pavadootoja suteiktus įgaliojimus statytojo projektinių pasiūlymų atžvilgiu vykdo šališkai ir neprofesionaliai.

Prašome gerbiamą Vilniaus rajono savivaldybės administracijos direktorę spręsti klausimą dėl pritarimo [...] pateiktiems [...] projektiniams pasiūlymams, arba pavesti kitam asmeniui.

Pakartotinai teikiame prašymą pritarti [...] pateiktiems [...] projektiniams pasiūlymams [...].“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Seimo kontrolierė, siekdama išsiaiškinti skunde nurodytas aplinkybes, kreipėsi į Savivaldybę.

Iš Savivaldybės pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

5.1. „Reglamento 66 punktas nurodo, kad Projektuotojas prašymą pritarti projektiniams pasiūlymams teikia tiesiogiai savivaldybės administracijos valstybės tarnautojui, atliekančiam savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, arba prašymą su šiame punkte išvardintais dokumentais teikia per IS „Infostatyba“.

[...] savivaldybėje visi prašymai informuoti visuomenę ar pritarti projektiniams pasiūlymams yra teikiami per IS „Infostatyba“ [*pastaba: Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinės sistema „Infostatyba“; toliau vadinama – IS „Infostatyba“*]. Pateikti prašymai yra registruojami tik IS „Infostatyba“.

[...] Pridedame pateiktų prašymų per IS „Infostatyba“ sąrašą. Prašymai pritarti projektiniams pasiūlymams buvo užregistruoti IS „Infostatyba“: 2019-09-18; 2019-10-03; 2019-10-17; 2020-04-29; 2020-06-11.

[...] Atsakymai į prašymus pritarti projektiniams pasiūlymams buvo pateikti pagal IS „Infostatyba“ nustatytą datą: 2019-09-25; 2019-10-10; 2019-10-24; 2020-05-07; 2020-06-18. Atsakymus į pateiktus prašymus pateikė Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus vedėjo pavaduotoja, pavaduojanti skyriaus vedėją [...]. [*pastaba: Savivaldybės pateikė išrašus IS „Infostatyba“ Prisijungimo sąlygų ir specialiųjų reikalavimų išdavimo posistemės, iš kurių paaiškėjo, jog pastabos ir sprendimai nepritarti Projektiniams pasiūlymams į šią informacinę sistemą buvo įvesti 2019-09-24, 2019-10-08, 2019-10-24, 2020-05-06 ir 2020-06-16, t. y. skiriasi Savivaldybės rašte ir IS „Infostatyba“ nurodytos nepritarimo Projektiniams pasiūlymams datos. Toliau pažymyje nurodant pastabų ir nepritarimo projektiniams pasiūlymams datas bus remiamasi IS „Infostatyba“ užfiksuotais duomenimis*].

[...] Nagrinėti projektinius pasiūlymus ir su šiais klausimais susijusią medžiagą, raštus yra pavesta Architektūros ir teritorijų planavimo skyriui. **Skyriaus vedėjo pavaduotoja [...], šiuo metu pavaduojanti skyriaus vedėją, yra vienintelė, kuri tikrina projektinius pasiūlymus IS Infostatyboje.**

[...]. Visi atsakymai į prašymus derinti UAB „X“ projektinius pasiūlymus pateikti laiku pagal IS „Infostatyba“ nustatytus terminus.“

5.2. „Prašymas pritarti projektiniams pasiūlymams buvo užregistruotas IS „Infostatyba“ 2019-09-18, pateiktas atsakymas IS „Infostatyba“ 2019-09-25. Nurodytos pastabos:

1) pagal rengiamą ir viešai apsvarstytą vietovės lygmens „U“ funkcinės zonos bendrąjį planą pelkėta <...> ežero pakrantė neplanuojama kompaktiškai užstatyti;

2) pagal Saugomų teritorijų įstatymo 20 str. 3 d. 5 p. [redakcijos, galiojusios nuo 2017-05-01 iki 2019-12-31] statant naujus pastatus draudžiama mažinti atstumą, nustatytą Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose (50 m) iki pakrantės apsaugos juostos;

3) nesuderintas pakrantės reljefo keitimo projektas. Pagal Saugomų teritorijų įstatymo 20 str. 4 d. 2 p. [redakcijos, galiojusios nuo 2017-05-01 iki 2019-12-31] vykdyti žemės darbus, keisti kranto liniją, reljefą ir žemės paviršių, taip pat atliekant paviršinių vandens telkinių tvarkymo darbus būtina vadovautis Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintu Paviršinių vandens telkinių tvarkymo reikalavimų aprašu, kurio 25 p. numato derinti projektą su Aplinkos apsaugos agentūra;

4) pridėtame projekte Aplinkos apsaugos agentūros rašte pažymima, kad AAA 2018-01-15 raštu Nr. (25)-A4-400 nepitarė sklypo reljefo paaukštinimui;

5) pagal Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų 128.2 p. [*pastaba: Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343, neteko galios 2020-01-01 (toliau vadinama – Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos)*] draudžiama mechaniškai ardyti natūralių pelkių augalinę dangą, tačiau projektiniuose pasiūlymuose savavališkai pakeistas pelkės plotas, kuris sklypo plane [*pastaba: 2002-08-09 „Y“ parengtame žemės sklypo plane; toliau vadiname – sklypo planas, sklypo kadastrinių matavimų planas; pastaba: šio plano pagrindu Žemės sklypo ribos 2003-09-10 buvo pažymėtos nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje*] nurodomas 0,28 ha;

6) pagal Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų 126.5 p. [redakcijos, galiojusios nuo 2014-07-15 iki 2020-01-01] draudžiama statyti motorines transporto priemones arčiau kaip 25 m iki vandens telkinio kranto, tačiau PP [Projektiniuose pasiūlymuose] numatoma automobilių stovėjimo aikštelė arčiau;

7) <...> gatvė pagal Vilniaus rajono bendrąjį planą yra rajoninės reikšmės kelias, kurio apsaugos zona yra 20 m;

8) pateikite tikslesnį sklypo planą. Galimai prapuolė antroje pusėje, prie koordinacių, buvusi apribojimų lentelė.

Paaškiname pateiktas pastabas:

1) Pagal tuo metu galiojusių Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų 127.9 p. [neteko galios 2020-01-01] vandens telkinių apsaugos zonose draudžiama „statyti naujus gyvenamuosius namus, vasarnamius, ūkininkų ūkio ir kitus pastatus arčiau kaip 50 metrų už pakrantės apsaugos juostos, išskyrus buvusių sodybų atkūrimo atvejus Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme ir Lietuvos Respublikos miškų įstatyme nustatytais sąlygomis, taip pat miestų, miestelių ir kompaktiškai užstatytų arba savivaldybių ar jų dalių bendruosiuose planuose numatytų užstatyti kaimų teritorijose (bet visais atvejais – potvynio metu neužliejamoje teritorijoje). [...]“ **<...> ežerui apsaugos zona yra nustatyta 100 m ir yra parodyta Vilniaus rajono bendruosiuose planuose bei žemės informacinės sistemos [Lietuvos erdvinės informacijos portalo geoportal.lt Žemės informacinės sistemos (ŽIS)] duomenų bazėje. Bendruosiuose planuose kompaktiškai užstatytos teritorijos nėra nustatytos, o „U“ [funkcinės] zonos bendrajame plane – nustatytos, bet ne nagrinėjamoje teritorijoje. Projektuotojai nepateikė duomenų apie galimybę tokią teritoriją nustatyti.** Pagal tų pačių sąlygų [Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų, kurios neteko galios 2020-01-01] 126.1 p. pakrantės apsaugos juostose draudžiama statyti statinius, išskyrus Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme nustatytus atvejus. **Projektuotojų GIS brėžinys rodo, kad 2 pastatai patenka į jau nustatytą pakrantės apsaugos juostą, tačiau projektuotojai pateikia kranto pjūvius ir parodo sumažintą [paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos] juostą.**

2) Pagal Saugomų teritorijų įstatymo 18 str. vandens apsaugos zonos priskiriamos ekologinės apsaugos teritorijoms, kuriose nustatomi veiklos apribojimai norint apsaugoti gretimas teritorijas ar objektus, taip pat aplinką nuo galimo neigiamo veiklos poveikio, todėl kompaktiškai neužstatomoje teritorijoje svarbu laikytis 20 str. 3 d. 5 p. [redakcijos, galiojusios nuo 2017-05-01 iki 2019-12-31] nuostatos [...]“.

3) ir 4) Pateiktuose pasiūlymuose Aplinkos apsaugos agentūros rašte antroje pastraipoje nurodyta, kad pagal 2017-12-21 „MŽ projektai“ pranešimą reljefo paaukštinimo darbai nebuvo numatyti ir 2018-01-15 raštu Nr. (25)-A4-400 pritarė vandenyje augančios augalijos pjovimui, vandens telkinio valymui ir maudyklos įrengimui, nekeičiant kranto linijos. Projekto derinimo ir pranešimo teikimo tvarka nurodyta Paviršinių vandens telkinių tvarkymo reikalavimų aprašo 25 p.

5) **Projektinių pasiūlymų aiškinamajame rašte nurodyta, kad sklype kad. Nr. <...> pagal nekilnojamojo turto registro duomenis pelkės dalis nėra nustatyta, bet projekto rengėjai nurodo, kad jie nustato vandens telkinio apsaugos juostą 5 m nuo pelkės ribos. Pelkės plotas nurodomas ir žemės informacinės sistemos duomenų bazėje, ir projektiniuose pasiūlymuose pateiktoje topografinėje nuotraukoje [...] ir „Z“ pateiktame projektinių pasiūlymų sklypo plane. Sklypo kadastrinių matavimų plane („Y“) taip pat nurodoma pelkė – 0,2809 ha. Topografinėje nuotraukoje pelkės ploto aukščių altitudės tik keliais centimetrais išskyta, o kai kur altitudės ir žemesnės už ežero kranto altitudes.** Pagal Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų 128.2 p. [neteko galios 2020-01-01] draudžiama mechaniškai ardyti natūralių pelkių augalinę dangą.

6) Pagal Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų 126.5 p. [neteko galios 2020-01-01] draudžiama statyti motorines transporto priemones arčiau kaip 25 m iki vandens telkinio kranto: automobilių stovėjimo aikštelė prie 1 ir 2 pastatų suprojektuota arčiau kaip 25 m.

7) Projektiniuose pasiūlymuose <...> gatvė nurodoma kaip vietinės reikšmės kelias, bet pagal Vilniaus rajono bendrąjį planą yra rajoninės reikšmės kelias, kurio apsaugos zona yra 20 m. Projekte nurodyta 15 m.

8) Pagal Nekilnojamojo turto objektų kadastrinių matavimų ir kadastro duomenų surinkimo bei tikslinimo taisyklių 38.1 p. „sklypo planas pateikiamas abiejose lapo pusėse: pirmoje pusėje braižomas planas, antroje pildomas koordinacių žiniaraštis. Tais atvejais, kai informacijos apie žemės sklypui taikomų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų ir (ar) servitutų neįmanoma sutalpinti viename

žemės sklypo plano pasirinkto formato (pvz., A3) lapo antroje pusėje (10 ir 11 lentelėse), prie žemės sklypo plano galima pridėti antrą (prireikus ir daugiau) to paties formato lapą (juos tarpusavyje susiejant).“ Pateiktame sklypo plane „nubyrėjo“ visi sklypui taikytini apribojimai: kelio apsaugos zona, vandens telkinių apsaugos zona ir pakrantės apsaugos juosta bei pelkės apribojimas.“

5.3. „Antras prašymas pritarti projektiniams pasiūlymams buvo užregistruotas IS „Infostatyba“ 2019-10-03, pateiktas atsakymas IS „Infostatyba“ 2019-10-10. Nurodytos pastabos:

1) pagal Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų 128.2 p. [neteko galios 2020-01-01] draudžiama mechaniškai ardyti natūralių pelkių augalinę dangą, tačiau projektiniuose pasiūlymuose savavališkai pakeistas pelkės plotas, kuris sklypo plane nurodomas 0,28 ha;

2) nesuderintas pakrantės reljefo keitimo projektas. Pagal Saugomų teritorijų įstatymo 20 str. 4 d. 2 p. [redakcijos, galiojusios nuo 2017-05-01 iki 2019-12-31] vykdyti žemės darbus, keisti kranto liniją, reljefą ir žemės paviršių, taip pat atliekant paviršinių vandens telkinių tvarkymo darbus būtina vadovautis Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintu Paviršinių vandens telkinių tvarkymo reikalavimų aprašu, kurio 25 p. numato derinti projektą su Aplinkos apsaugos agentūra [*pastaba*: toliau vadinama ir – AAA];

3) pridėtame projekte Aplinkos apsaugos agentūros rašte pažymima, kad AAA 2018-01-15 raštu Nr.(25)-A4-400 nepritarė sklypo reljefo paaukštinimui;

4) viešinimo procedūra atlikta 2018 lapkritį, o toponuotrauka pridėta 2019 rugpjūčio. Kokia topografinė medžiaga buvo naudojama rengiant projektinius pasiūlymus?

5) pagal rengiamą ir viešai apsvaistytą vietovės lygmens „U“ funkcinės zonos bendrąjį planą pelkėta <...> ežero pakrantė neplanuojama kompaktiškai užstatyti;

6) pagal Saugomų teritorijų įstatymo 20 str. 3 d. 5 p. [redakcijos, galiojusios nuo 2017-05-01 iki 2019-12-31] statant naujus pastatus draudžiama mažinti atstumą, nustatytą Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose (50 m) iki pakrantės apsaugos juostos.

Projektinių pasiūlymų sklypo planas buvo patikslintas nurodant atstumą nuo rajoninio kelio važiuojamosios dalies iki užstatymo 20 m, todėl 7 pastaba nebuvo nurodoma, taip pat nuimta 6 pastaba, nes nuimtas automobilio paveikslukas, kuris buvo parodytas arčiau kranto. Pastaba 8 dėl sklypo plano nepateikta tik todėl, kad tuo tarpu trūko tiesioginių įrodymų, o projekto rengėjai į ją neatsakė. Projekto vadovas aiškinamajame rašte nurodė, kad buvo atlikta pakrantės užstatymo analizė, bet duomenų nepateikė. Taip pat nebuvo pateikti duomenys ir prie nurodyto savivaldybės 2018-08-17 rašto Nr. A33(1)-5943-14.9. Todėl teigti, kad ši pelkėta <...> ežero pakrantė yra kompaktiškai užstatyta, nebuvo pagrindo“.

5.4. „Trečias prašymas pritarti projektiniams pasiūlymams buvo užregistruotas IS „Infostatyba“ 2019-10-17, pateiktas atsakymas IS „Infostatyba“ 2019-10-24. **Projektiniai pasiūlymai nebuvo koreguojami, bet buvo pateiktas paaiškinamasis raštas. Į 1 pastabą atsakyta, kad sklype nebuvo pelkės, nors projekto vadovas aiškinamajame rašte nurodo, kad pelkė yra. Į 2 ir 3 pastabas teigiama, kad Aplinkos apsaugos agentūra suderino pelkės užpylimą arba pakrantės reljefo pakėlimą, bet agentūra derino tik želdynų pjovimą vandenyje, nes dėl užpylimo ir pakrantės grunto paaukštinimo turėjo pasisakyti, pasikeitus Paviršinių vandens telkinių tvarkymo reikalavimų aprašui, Aplinkos apsaugos departamentas. Dėl 4 pastabos paaiškinimas priimtinas, o dėl 5 ir 6 pastabų nepateikta informacija apie kompaktišką teritorijos užstatymą, o savivaldybės bendrasis planas (Kraštovaizdžio specialusis, kurio sprendiniai integruoti į Bendrąjį planą) nenustatė kompaktiškai užstatytos teritorijos.**

Pateiktiems pasiūlymams nurodytos pastabos:

1) pakartotinai paaiškinu, kad pagal Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų 128.2 p. [neteko galios 2020-01-01] draudžiama mechaniškai ardyti natūralių pelkių augalinę dangą, tačiau projektiniuose pasiūlymuose savavališkai pakeistas pelkės plotas, kuris sklypo plane nurodomas 0,28 ha. Sklypo plane šis plotas atitinka pagal topografinius sutartinius žymėjimus pelkės vaizdavimą. Kitu atveju būtina tikslinti kadastrinius matavimus;

2) pakartotinai paaiškinu, kad nesuderintas pakrantės reljefo keitimo projektas. Pagal Saugomų teritorijų įstatymo 20 str. 4 d. 2 p. [redakcijos, galiojusios nuo 2017-05-01 iki

2019-12-31] vykdyti žemės darbus, keisti kranto liniją, reljefą ir žemės paviršių, taip pat atliekant paviršinių vandens telkinių tvarkymo darbus būtina vadovautis Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintu Paviršinių vandens telkinių tvarkymo reikalavimų aprašu, kurio 25 p. numato derinti projektą su Aplinkos apsaugos agentūra;

3) nepateikti duomenys dėl pakrantės apsaugos juostos nustatymo, nepateikti reikalingi pjūviai, nes vakarinėje sklypo dalyje juostos plotis neatitinka nustatyto ŽIS geoportale [Lietuvos erdvinės informacijos portalo geoportal.lt Žemės informacinės sistemos (ŽIS)]. 5 m juosta turi būti nurodoma nuo šlaito pakraščio;

4) nepatikslinti duomenys apie atstumus: pagal Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų 126.5 p. [neteko galios 2020-01-01] draudžiama statyti motorines transporto priemones arčiau kaip 25 m iki vandens telkinio kranto, tačiau PP numatoma automobilių stovėjimo aikštelė arčiau;

5) pagal Saugomų teritorijų įstatymo 20 str. 3 d. 5 p. [redakcijos, galiojusios nuo 2017-05-01 iki 2019-12-31] statant naujus pastatus draudžiama mažinti atstumą, nustatytą Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose (50 m) iki pakrantės apsaugos juostos;

6) neteisingai nurodoma, kad planuojama teritorija nepatenka į jokią saugomą teritoriją, bet ši teritorija patenka į gamtinio karkaso teritoriją, kuri pagal Saugomų teritorijų įstatymą priskiriama saugomoms. Saugomų teritorijų įstatymo 22 str. 6 d. Gamtinio karkaso rekreacinės paskirties teritorijose leidžiama tokia veikla, kuri užtikrina kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkuria pažeistas ekosistemas ir yra vykdoma pagal teritorijų planavimo dokumentus;

7) pagal rengiamą ir viešai apsvaistytą vietovės lygmens „U“ funkcinės zonos bendrąjį planą pelkėta <...> ežero pakrantė neplanuojama kompaktiškai užstatyti. Projektuotojai, manantys kitaip, nepateikė duomenų apie esamą ar planuojamą teritorijos kompaktišką užstatymą;

8) pagal Teritorijų planavimo įstatymo 17 str. 1 d. būtina parengti planuojamos teritorijos detalųjį planą, nes Detalieji planai rengiami savivaldybės lygmens bendruosiuose planuose nustatytose urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose (jeigu tą galima įrodyti) ir pagal 17 str. 4 d. Detalieji planai nerengiami, jeigu vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatyti visi detaliesiems planams privalomo teritorijos naudojimo reglamento reikalavimai (vietovės lygmens BP neparengtas).

Pateikti projektiniai pasiūlymai nebuvo keičiami ir buvo ignoruojamos visos pastabos, todėl pagrindinės pastabos buvo pabrėžtos kaip pakartotinos. 3 pastaba nurodyta dėl pakrantės juostos nustatymo. Duomenys buvo pateikti tik pridedamoje medžiagoje, o ne projektiniuose pasiūlymuose, kurie buvo skelbti visuomenei susipažinti. Taip pat nebuvo paaiškinimo, kodėl skiriasi žemės informacinės sistemos [portalo geoportal.lt ŽIS] duomenys dėl pakrantės juostos nustatymo. 4 pastaba buvo sugrąžinta, nes prie paaiškinimų pateiktame brėžinyje vėl nurodytos mašinos ties 10 m riba nuo kranto. 8 pastaba nurodyta, nes reikia pateikti įrodymus dėl kompaktiško užstatymo.“

5.5. „Ketvirtas prašymas pritarti projektiniams pasiūlymams buvo užregistruotas IS „Infostatyba“ 2020-04-29, pateiktas atsakymas IS „Infostatyba“ 2020-05-07. Nurodytos pastabos:

1) pagal Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo [pastaba: šis įstatymas įsigaliojo 2020-01-01] 99 str. 8 d. paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose draudžiama statyti pastatus mažesniu kaip 50 metrų atstumu iki paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos išorinės ribos;

2) pagal vietovės lygmens „U“ funkcinės zonos bendrąjį planą pelkėta pietinė <...> ežero pakrantė neplanuojama kompaktiškai užstatyti. Projekte nepateikti duomenys apie teritorijos užstatymo nagrinėjimą ir apie esamą teritorijos kompaktišką užstatymą;

3) pagal Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 102 str. 1 d. pelkėse draudžiama vykdyti teritorijos sausinimo darbus, ardyti pelkių ir apypelkių augalinę dangą, išskyrus atvejus, kai Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nustatyta tvarka atlikus poveikio aplinkai vertinimą priimamas sprendimas pritarti planuojamai ūkinei veiklai;

4) savavališkai pakeistas pelkės plotas, kuris sklypo plane nurodomas 0,28 ha. Sklypo plane

šis plotas atitinka pagal topografinius sutartinius žymėjimus pelkės vaizdavimą. Sklypo planas neatitinka esamos situacijos – būtina tikslinti sklypo kadastrinius matavimus arba atkurti buvusią teritorijos būklę.“

[...] Penktas prašymas pritarti projektiniams pasiūlymams buvo užregistruotas IS „Infostatyba“ 2020-06-11, pateiktas atsakymas IS „Infostatyba“ 2020-06-18. Nurodytos pastabos:

1) neatitinka Vilniaus rajono savivaldybės dalies vietovės lygmens „U“ funkcinės zonos bendrojo plano sprendinių: Urbanistinės struktūros brėžinyje sklypas patenka į mažo užstatymo intensyvumo, nekompaktiško užstatymo teritoriją ir kraštovaizdžio tvarkymo tipą „E“ (esamo kraštovaizdžio natūralumo palaikymas ir stiprinimas);

2) neatitinka Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 99 str. 8 d., kai draudžiama statyti pastatus mažesniu kaip 50 metrų atstumu iki paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos išorinės ribos, o nurodytų išimčių negalima pritaikyti;

3) neatitinka Žemės informacinės sistemos geoportale pateiktos pakrančių apsaugos juostų pavaizdavimo projektinių pasiūlymų sklypo sutvarkymo plane;

4) aiškinamajame rašte nurodoma, kad projektas parengtas vadovaujantis STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“, nors nurodoma, kad projektuojami negyvenamieji pastatai (poilsio). Nenurodoma informacija apie aptarnaujamą personalą;

5) pagal poilsio kambarių skaičių neatitinka parkavimo vietų skaičius automobiliams, nustatomas pagal STR 2.06.04:2014 30 lentelės 3.1 p.“

5.6. „Visuose nepritarimo projektiniams pasiūlymams atsakymuose yra keli pagrindiniai teiginiai:

1) „pagal rengiamą ir viešai apsvaistytą vietovės lygmens „U“ funkcinės zonos bendrąjį planą pelkėta <...> ežero pakrantė neplanuojama kompaktiškai užstatyti“; o nuo 2019-12-18, kai buvo patvirtintas „U“ zonos bendrasis planas: „pagal vietovės lygmens „U“ funkcinės zonos bendrąjį planą pelkėta pietinė <...> ežero pakrantė neplanuojama kompaktiškai užstatyti. **Projekte nepateikti duomenys apie teritorijos užstatymo nagrinėjimą ir apie esamą teritorijos kompaktišką užstatymą**“; ši nuostata yra ir Kraštovaizdžio specialiajame plane, nes nurodoma, kad sklypas patenka į U6 zoną kaip rekreacinę – šioje zonoje buvo planuota atskirųjų želdynų teritoriją, pagal galimybę įrengti pakrantėje ežero apžvalgos taką. Projekto rengėjai nė karto nepateikė duomenų, kurių pagrindu galima būtų nustatyti šią teritoriją kaip patenkančią į kompaktiško užstatymo teritoriją [...]

2) Pagal Saugomų teritorijų įstatymo 20 str. 3 d. 5 p. statant naujus pastatus draudžiama mažinti atstumą, nustatytą Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose (50 m) iki pakrantės apsaugos juostos [pastaba: Saugomų teritorijų įstatymo 20 straipsnio 3–7 dalių redakcija galiojo nuo 2017-05-01 iki 2019-12-31]. Saugomų teritorijų įstatymo 20 str. 1 d. teigiama, „kad į vandens telkinius nepatektų pavojingų medžiagų, vandens telkinių krantai būtų apsaugoti nuo erozijos, būtų užtikrintas vandens telkinių pakrančių ekosistemų stabilumas, išsaugota migracinių koridorių funkcija, saugomas vandens telkinių pakrančių gamtinis kraštovaizdis ir jo estetinės vertybės, sudarytos palankios sąlygos rekreacijai, užtikrinta visuomenės teisė naudotis vandens telkiniais ir eiti jų pakrantėmis, išskiriamos paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos. Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos dalyje prie vandens telkinio nustatoma pakrantės apsaugos juosta.“ Pagal Saugomų teritorijų įstatymo 2 str. 10 d. Ekologinės apsaugos zonos – teritorijos, kuriose nustatomi veiklos apribojimai norint apsaugoti gretimas teritorijas ar objektus, taip pat aplinką nuo galimo neigiamo veiklos poveikio, o 16 d. Gamtinis karkasas – vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų. Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos nustatomos vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymo 20 str. 2 d. parengtu tvarkos aprašu. <...> ežerui nustatyta 100 m apsaugos zona. Iki 2020-01-01 nekompaktiškai užstatytose teritorijose galiojo Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės, nurodytas 50 m pastatų statybos atstumas nuo pakrantės apsaugos juostos, o nuo 2020-01-01 ta pati nuostata perkelta į

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 99 str. 8 d.

3) Pagal iki 2020-01-01 galiojusių Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų 128.2 p. draudžiama mechaniškai ardyti natūralių pelkių augalinę dangą, tačiau projektiniuose pasiūlymuose savavališkai pakeistas pelkės plotas, kuris sklypo plane nurodomas 0,28 ha; nuo 2020-01-01 įsigaliojus Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymui, jo 102 str. 1 d. buvo įtvirtinta ta pati nuostata. Nors projektiniuose pasiūlymuose ginčijamas pelkės buvimas, bet pridedamuose aiškinamuose raštuose projekto vadovas nurodo pakrantės apsaugos juostą nustatyti už pelkės ribos. Pagal pridedamą topografinę nuotrauką plotas, nurodytas kaip pelkės, yra tos pačios aukščio altitudės kaip ir ežero kranto linija, todėl yra užmirkęs. To pasekoje iškyla klausimas dėl minėto pelkės ploto užpylimo iki 2 m storio grunto sluoksniu ir ežero pakrantės ekologinės pusiausvyros suardymo. Todėl svarbu derinti pakrantės reljefo keitimo projektą su aplinkos apsaugos institucijomis, atsakingomis už šių projektų derinimą. Pagal Saugomų teritorijų įstatymo 20 str. 4 d. 2 p. [*pastaba: šio punkto redakcija, galiojo nuo 2017-05-01 iki 2019-12-31*] vykdyti žemės darbus, keisti kranto liniją, reljefą ir žemės paviršių, taip pat atliekant paviršinių vandens telkinių tvarkymo darbus būtina vadovautis Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintu Paviršinių vandens telkinių tvarkymo reikalavimų aprašu, kurio 25 p. numato derinti projektą su Aplinkos apsaugos agentūra. Šitos yra pagrindinės priežastys, o kitos pastabos gali būti ištaisomos.“

5.7. Pagal „U“ funkcinės zonos bendrąjį planą sklypas patenka į 2 teritorijos naudojimo tipus: į neurbanizuotą BZ (bendrojo naudojimo teritorija, želdyno teritorija) teritorijos, kurioje galima numatyti (jeigu tai leidžia gamtinės sąlygos ar kiti apribojimai) nesudėtingų laikinų trumpalaikio poilsio statinių, inžinerinių statinių, laikinų prekybos paviljonų, atrakcionų parkų, įvairių želdynų įrengimą, ir maža sklypo dalis į GV (gali būti bendro naudojimo, rekreacijos, inžinerinės infrastruktūros, komercijos ir vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų namų teritorijos) teritorijos naudojimo tipą. Bendrasis planas yra kompleksinis teritorijų planavimo dokumentas, ir sprendimą priimti reikia įvertinus visų brėžinių ir aiškinamojo rašto sprendinius bei sklypui tenkančius apribojimus. „U“ funkcinės zonos bendrajame plane yra tik 2 užstatymo intensyvumo teritorijos – mažo ir vidutinio. Šių teritorijų rodiklių skirtumai numatyti tik urbanizuotų naudojimo tipų teritorijoms.

[...] Rekreacinė teritorija gali būti su pastatais arba be pastatų. Jeigu nustatoma, kad pastatą yra galimybė pastatyti, tai tik nuo tada sprendžiama, į kokio intensyvumo teritoriją pastato statyba patenka.

[...] „U“ funkcinės zonos bendrajame plane urbanistiniame brėžinyje nustatytos teritorijos, kuriose pažymėtos kompaktiškai užstatytos ir planuojamos kompaktiškai užstatyti teritorijos (jos pažymėtos sutartiniu ženklu, priedas). Informuojame, kad nagrinėjamas sklypas nepatenka į šią teritoriją.“

5.8. Į Seimo kontrolierės prašymą „patvirtinti / argumentuotai paneigti Pareiškėjo atstovės 2020-07-29 teiginį, kad Savivaldybės administracijos 2020-06-16 pateikta pastaba dėl Projektinių pasiūlymų sklypo sutvarkymo plane ir Žemės informacinės sistemos geroportale pateiktos pakrančių apsaugos juostų pavaizdavimo neatitikimo yra nepagrįsta“, buvo atsakyta: „Pastaba nebuvo esminė. Kranto pjūviai buvo pridėti papildomoje medžiagoje prie reljefo keitimo projektinių pasiūlymų, o ne prie statybos projekto projektinių pasiūlymų, ir tai gali būti neteisingai įvertinta ateityje. Dėl neatitikimo ŽIS sistemai projekto rengėjai nepakomentavo projektiniuose pasiūlymuose, kad, atlikus tikslesnius matavimus pagal topografinę nuotrauką, jie galėjo nustatyti tikslesnius juostos parametrus, nes IS Infostatyba sugeneruoja brėžinį, kuriame 2 pastatai neleistinai patenka į pakrantės apsaugos juostą.“

5.9. Į Seimo kontrolierės prašymą „patvirtinti / argumentuotai paneigti Pareiškėjo atstovės 2020-07-29 teiginį, kad „Projektiniuose pasiūlymuose pateikta informacija apie aptarnaujamą personalą (aiškinamojo rašto 15 psl.)“, buvo atsakyta: „Pastaba neesminė, bet, siekiant užbaigti derinimo procedūras ir perduoti projektinių pasiūlymų vertinimą į kitą instituciją, teko priminti, kad projektuojami pastatai yra poilsio, o ne gyvenamieji namai. Taigi poilsis turi būti su papildomu aptarnavimu.“

5.10. Į Seimo kontrolierės prašymą „patvirtinti / argumentuoti paneigti Pareiškėjo atstovės 2020-07-29 teiginį, kad parkavimo vietų skaičius, nurodytas Projektiniuose pasiūlymuose, atitinka teisės aktuose įtvirtintus reikalavimus“, buvo atsakyta: „Pastaba neesminė. Šiuo teiginiu, kad vienas namas yra 1 poilsio numeris, buvo suabejota, nes kiekviename poilsio pastate buvo suprojektuota po 4 poilsio patalpas, kuriose galėtų apsistoti po 4 šeimas ar kitus poilsiautojus. Apie tai pasiūlymuose nebuvo aprašyta.“

5.11. „Po trečio nederinimo 2019-12-11 išsiuntėme raštą Nr. A33(1)-8057-(25.3.1) UAB „X“ dėl projekto nederinimo motyvų, nes manyta, kad projektuotojai neinformuoja statytojo. Raštas buvo išsiųstas paštu, kuris buvo nurodytas skelbime dėl informacijos apie viešą susirinkimą. Laiškas grįžo. Pagal statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ 61.4 p. pateikiama skelbime informacija „statytojas (fizinio asmens vardo ir pavardės pirmosios raidės, juridinio asmens pavadinimas, juridinio asmens buveinės adresas, elektroninio pašto adresas, telefono numeris).“

5.12. Savivaldybės administracijos 2019-12-11 rašte Nr. A33(1)-8057-(25.3.1) „Dėl nepritarimo projektiniams pasiūlymams“, adresuotame UAB „X“, nurodyta:

„Pakartotinai išnagrinėję projektinius pasiūlymus, kurie buvo parengti kitos paskirties rekreacinio teritorijos naudojimo būdo sklypui (kad. Nr. <...>), esančiam Vilniaus r. sav., <...>, informuojame, kad nepritariame 4 poilsio pastatų statybai ant <...> ežero kranto, nesilaikant Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų 127.9 p. – 50 m nuo pakrantės apsaugos juostos ribų. Pagal Saugomų teritorijų įstatymo 20 str. 3 d. 5 p. statant naujus pastatus draudžiama mažinti atstumą, nustatytą Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose (50 m), iki pakrantės apsaugos juostos.“

Pakartotinai paaiškinu, kad pagal Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų 128.2 p. draudžiama mechaniškai ardyti natūralių pelkių augalinę dangą, o projektiniuose pasiūlymuose savavališkai pakeistas pelkės plotas, kuris sklypo plane nurodomas 0,28 ha. Sklypo plane šis plotas atitinka pagal topografinius sutartinius žymėjimus pelkės vaizdavimą. Atlikti sklypo reljefo aukštinimo darbai pakeitė buvusias naudmenas ir jų ribas, todėl sklypo planas neatitinka esamos situacijos – būtina tikslinti sklypo kadastrinius matavimus arba atkurti buvusią teritorijos būklę.

Projektiniuose pasiūlymuose nepateikti duomenys dėl pakrantės apsaugos juostos nustatymo, nepateikti reikalingi žemės reljefo pjūviai, kurie patikslintų pakrantės apsaugos juostos nustatymą, nes vakarinėje sklypo dalyje parodytas juostos plotis neatitinka nustatyto žemėtvarkos informacinės sistemos ŽIS geoportale ir turi atitikti Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo apraše nurodytus principus.

Pagal rengiamą ir viešai apsvaistytą vietovės lygmens „U“ funkcinės zonos bendrąjį planą pelkėtos pietinės <...> ežero pakrantės neplanuojama kompaktiškai užstatyti. Projektuotojai nepateikė duomenų apie teritorijos užstatymo nagrinėjimą ir apie esamą ar planuojamą teritorijos kompaktišką užstatymą, taip pat neįvertino gamtinio karkaso įtakos šios teritorijos planavimui.

Galiojančiuose Vilniaus rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane ir Kraštovaizdžio specialiajame plane nėra nustatytų privalomųjų detaliam planui reglamentų, todėl teritorijoms, kurios pažymėtos kaip urbanizuojamos, pagal Teritorijų planavimo įstatymo 17 str. 1 d., būtina parengti planuojamos teritorijos detalų planą, nes detalieji planai rengiami savivaldybės lygmens bendruosiuose planuose nustatytose urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose, o pagal 17 str. 4 d., detalieji planai nerengiami, jeigu vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatyti visi detaliesiems planams privalomo teritorijos naudojimo reglamento reikalavimai.“

5.13. „Advokatų kontoros „A“ pareiškimai buvo užregistruoti 2020-06-24 Nr. A32(1)-3810 ir 2020-07-29 Nr. A32(1)-5081 Vilniaus rajono savivaldybės administracijos dokumentų valdymo sistemoje bendrai su visais savivaldybės administracijoje tuo metu gautais dokumentais. [...] Pareiškimus buvo pavesta nagrinėti Architektūros ir teritorijų planavimo skyriui dėl kompetencijos. Dėl didelio darbo krūvio ir specialistų (architektų) stokos atsakyta pavėluotai. [...] Atsakymas advokatų kontorai „A“ į raštus 2020-06-24 Nr. A32(1)-3810 ir 2020-07-29 Nr. A32(1)-5081 buvo pateiktas 2021-01-21 raštu Nr. A33(1)-505.“

Savivaldybės administracijos 2021-01-21 rašte Nr. A33(1)-505 „Dėl pritarimo

projektiniams pasiūlymams“, adresuotame Pareiškėjo atstovei, nurodyta:

„Siunčiame [...] savivaldybės administracijos 2019-12-11 rašto Nr. A33(I)-8057(25.3.1) „Dėl nepritarimo projektiniams pasiūlymams“ kopiją.

Informuojame, kad nuo 2020 m. įsigaliojo nauja Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo redakcija, kurioje septinto skirsnio 99 str. 8 d. išliko nuostata, draudžianti statyti pastatus mažesniu kaip 50 metrų atstumu iki paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos išorinės ribos. [...].“

Šio rašto rengėja, nurodyta šio rašto apačioje – Vedėjo pavaduotoja.

6. Iš Lietuvos erdvinės informacijos portale geoportal.lt, nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje, Savivaldybės interneto tinklalapyje esančios informacijos nustatyta:

6.1. Vilniaus rajono savivaldybės tarybos 2019 m. gruodžio 18 d. sprendimu Nr. T3-477 „Dėl Vilniaus rajono savivaldybės teritorijos dalies („U“ žemės naudojimo funkcinės zonos Avižienių, Juodšilių, Nemėžio, Pagirių, Riešės, Rudaminos ir Zujūnų seniūnijose) bendrojo plano patvirtinimo“ buvo patvirtintas Vilniaus rajono savivaldybės teritorijos dalies („U“ žemės naudojimo funkcinės zonos Avižienių, Juodšilių, Nemėžio, Pagirių, Riešės, Rudaminos ir Zujūnų seniūnijose) bendrasis planas;

6.2. „U“ funkcinės zonos bendrojo plano Teritorijų vystymo funkcinio zonavimo brėžinyje T4 Avižieniai–Riešė–Zujūnai matoma, kad teritorijos naudojimo tipui „BZ“ priskirtina šiaurinė Žemės sklypo dalis, besiribojanti su <...> ežero pakrante, teritorijos naudojimo tipui „GV“ – pietvakarinė Žemės sklypo dalis, besiribojanti su žemės sklypais (kadastro Nr. <...>, <...> ir <...>). Savivaldybės pateiktame UAB „Z“ parengtame „Keturių poilsio paskirties pastatų <...>, Vilniaus r. sav., statybos projekto“ sklypo plane matoma, jog šiuos poilsio pastatus numatoma statyti palei pietvakarinę Žemės sklypo ribą, besiribojančią su žemės sklypais (kadastro Nr. <...>, <...> ir <...>).

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

7. Lietuvos Respublikos įstatymai

7.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

12 straipsnis. Seimo kontrolierių tiriami skundai

„1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. [...]“;

15 straipsnis. Skundų padavimo terminas

„Skundams paduoti nustatomas vienerių metų terminas nuo skundžiamų veiksmų padarymo ar skundžiamo sprendimo priėmimo. Skundai, paduoti praėjus šiam terminui, netiriami, jeigu Seimo kontrolierius nenusprendžia kitaip“;

17 straipsnis. Atsisakymas nagrinėti skundą

„1. Seimo kontrolierius ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu: [...] 3) skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai; [...]“

7.2. Viešojo administravimo įstatymo:

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

„2. Administracinė procedūra – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmams, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą.

3. Administracinės procedūros sprendimas – administracinis sprendimas, kurio priėmimu baigiama administracinė procedūra.

[...]

12. Skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti. [...]“;

3 straipsnis. Viešojo administravimo principai

„Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais:

[...] 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...] 9) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...]“;

10 straipsnis. Administracinių sprendimų priėmimas

„4. Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos einanti darbo diena. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys.

5. Administraciniame sprendime turi būti nurodyta:

[...]

4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos;

5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės;

6) administracinio sprendimo motyvai;

7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; [...]“;

23 straipsnis. Administracinės procedūros pradžia

1. Administracinę procedūrą pradeda viešojo administravimo subjekto vadovas arba jo įgaliotas pareigūnas, valstybės tarnautojas, kitas įstatymų nustatyta specialų statusą turintis fizinis asmuo, darbuotojas arba viešojo administravimo subjekto vadovo ar jo įgalioto asmens sudaryta komisija rašytiniu pavedimu per 3 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos.

2. Draudžiama persiųsti (perduoti) skundą nagrinėti pareigūnui, valstybės tarnautojui, kitam įstatymų nustatyta specialų statusą turinčiam fiziniam asmeniui ar darbuotojui, o kai skundas dėl viešojo administravimo subjekto veiksmų ar neveikimo paduodamas aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui, – viešojo administravimo subjektui ar jo administracijos padaliniiui, kurių veiksmai yra skundžiami.

3. Administracinei procedūrai pradėti reikalingą informaciją, kurią turi viešojo administravimo subjektas arba kuri yra valstybės registruose ar kitose valstybės ar savivaldybių informacinėse sistemose, surenka pats skundą gavęs viešojo administravimo subjektas.“

7.3. Saugomų teritorijų įstatymo (redakcijos, galiojusios nuo 2017-05-01 iki 2019-12-31):

20 straipsnis. *Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrantės apsaugos juostos bei veiklos jose reglamentavimas*

„3. Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose draudžiama:

[...] 5) statyti pastatus mažesniu atstumu iki pakrantės apsaugos juostos, negu nustatyta Vyriausybės patvirtintose Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose, išskyrus pastatus miestuose, miesteliuose ir kaimų kompaktiškai užstatytose teritorijose, sodybose, savivaldybių ar jų dalių bendruosiuose planuose numatytoje urbanizuoti teritorijose kaime ir šio straipsnio 6 dalyje nurodytas pirtis. Statant naujus pastatus arba rekonstruojant esamus pastatus sodybose, kurių pastatai yra mažesniu, negu Vyriausybės nustatytas minimalus atstumas, atstumu nuo pakrantės apsaugos juostos, draudžiama mažinti atstumą iki pakrantės apsaugos juostos; [...];

4. Pakrantės apsaugos juostoje draudžiama:

[...] 2) vykdyti žemės darbus, keisti kranto liniją, reljefą ir žemės paviršių, išskyrus atvejus, kai kranto linija, reljefas ar žemės paviršius keičiami statant šio straipsnio 5 dalyje nurodytus

statinius, taikant esamų statinių apsaugos nuo potvynių, erozijos prevencijos ar jos padarinių šalinimo priemones, taip pat atliekant paviršinių vandens telkinių tvarkymo darbus vadovaujantis Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintu Paviršinių vandens telkinių tvarkymo reikalavimų aprašu. [...].“

7.4. Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo (įsigaliojo nuo 2020-01-01):

99 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose

„Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose draudžiama:

[...] 8) statyti pastatus mažesniu kaip 50 metrų atstumu iki paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos išorinės ribos, išskyrus atvejus, kai: [...] b) statomi pastatai miestuose, miesteliuose ir kaimų kompaktiškai užstatytose teritorijose, sodybose, savivaldybių ar jų dalių bendruosiuose planuose numatytose urbanizuoti teritorijose kaime; [...].“;

100 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostose

„Paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostose draudžiama:

1) atlikti darbus ir veiksmus, draudžiamus paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose pagal šio įstatymo 99 straipsnio nuostatas; [...] 3) vykdyti žemės darbus, keisti kranto liniją, reljefą ir žemės paviršių, išskyrus atvejus, kai žemės darbai vykdomi ir (ar) kranto linija, reljefas ar žemės paviršius keičiamas: [...]; c) atliekant paviršinių vandens telkinių tvarkymo darbus pagal aplinkos ministro patvirtintus Paviršinių vandens telkinių tvarkymo reikalavimus; [...].“;

102 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos pelkėse ir šaltinyuose

„Pelkėse ir šaltinyuose draudžiama:

1) vykdyti teritorijos sausinimo darbus, keisti šaltinynų ir (ar) jų grupių hidrologinį režimą, ardyti pelkių ir apypelkių augalinę dangą, išskyrus atvejus, kai Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nustatyta tvarka atlikus poveikio aplinkai vertinimą priimamas sprendimas pritarti planuojamai ūkinei veiklai.“

7.5. Teritorijų planavimo įstatymo:

7. Kompaktiškai užstatyta teritorija – didesnė kaip 5 ha užstatyta teritorija (pastatų, kiemų, aikštelių užimta žemė, kita tiesioginiam statinių eksploatavimui naudojama žemė), kurioje užstatymo tankis ne mažesnis kaip 20 procentų.

[...]

36. Urbanizuojamos teritorijos – savivaldybės ir vietovės lygmens bendruosiuose planuose numatomos kompaktiškai pastatais užstatyti teritorijos su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir neužstatomais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis ir valstybiniais miškais miestuose.

37. **Urbanizuotos teritorijos** – pastatais užstatytos miestų, miestelių, kompaktiškai užstatytų kaimų teritorijos su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir neužstatytais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis ir valstybiniais miškais miestuose. [...].“

7.6. Statybos įstatymo:

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

„45. Projektiniai pasiūlymai – pasiūlymai, kurių tikslas – išreikšti projektuojamo statinio architektūros ir kitų pagrindinių sprendinių idėją ir kurie pateikiami kaip informacija visuomenei apie numatomą statinių projektavimą bei gali būti naudojami rengiant specialiuosius architektūros reikalavimus, specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimus, specialiuosius paveldosaugos reikalavimus.“

8. Kiti teisės aktai

8.1. Statybos techniniame reglamente STR1.04.04:2007 „Statinio projektavimas, Projekto ekspertizė“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. D1-738, numatyta:

„7.4. Statytojas teisės aktų nustatytais atvejais projektuotojui pateikia:

7.4.1. savivaldybės administracijos direktoriaus (jo įgaliotas savivaldybės administracijos

valstybės tarnautojo) pritarimo projektiniams pasiūlymams (jeigu jie parengti) kopiją; projektinius pasiūlymus (kai jie parengti), kuriems pritarė savivaldybės administracijos direktorius (jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, kai projektinius pasiūlymus rengė kitas projektuotojas;

[...]

66. Projektuotojas, atlikęs 65 punkte nurodytus veiksmus, gavęs 65¹ punkte nurodytus dokumentus (kai jie privalomi [5.161]), prašymą pritarti projektiniams pasiūlymams, kompiuterinę laikmeną su patikslintų (jei tikslinti) projektinių pasiūlymų, ataskaitos su priedais, 65¹ punkte nurodytų dokumentų įrašais (kai jie gauti), teikia tiesiogiai savivaldybės administracijos valstybės tarnautojui, atliekančiam savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, arba prašymą su šiame punkte išvardintais dokumentais teikia per IS „Infostatyba“, jei 60 punkte nurodytas prašymas teiktas per šią sistemą.

[...] Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, atliekantis savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, tiesiogiai pateiktą prašymą pritarti projektiniams pasiūlymams, patikslintus (jei tikslinti) projektinius pasiūlymus, ataskaitos su priedais, 65¹ punkte nurodytų dokumentų įrašais (kai jie gauti) per 3 darbo dienas nuo jų gavimo paskelbia IS „Infostatyba. [...].

67. Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, atliekantis savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, per 5 darbo dienas po 66 punkte nurodyto prašymo ir kitų dokumentų gavimo dienos: pritaria arba motyvuotai nepritaria projektiniams pasiūlymams, apie tai paskelbia IS „Infostatyba“, paskelbia (pateikia nuorodą) savivaldybės interneto svetainės pirmajame puslapyje ir informuoja statytoją; projektinius pasiūlymus, kuriems pritaria, paskelbia IS „Infostatyba“ ir paskelbia (pateikia nuorodą) savivaldybės interneto svetainės pirmajame puslapyje. [...].

68. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 36 straipsniu, savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo, atliekančio savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, priimtas sprendimas gali būti skundžiamas administracinių ginčų komisijai arba administraciniam teismui įstatymų nustatyta tvarka. [...].“

8.2. Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (neteko galios 2020-01-01), nustatyta:

„126. Pakrantės apsaugos juostose draudžiama: 126.1. statyti statinius, išskyrus Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme nustatytus atvejus; [...]; 126.5. statyti motorines transporto priemones arčiau kaip 25 metrai iki vandens telkinio kranto; [...];

127. Vandens telkinių apsaugos zonose draudžiama: [...]; 127.9. statyti naujus gyvenamuosius namus, vasarnamius, ūkininkų ūkio ir kitus pastatus arčiau kaip 50 metrų už pakrantės apsaugos juostos, išskyrus buvusių sodybų atkūrimo atvejus Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme ir Lietuvos Respublikos miškų įstatyme nustatytomis sąlygomis, taip pat miestų, miestelių ir kompaktiškai užstatytų arba savivaldybių ar jų dalių bendruosiuose planuose numatytų užstatyti kaimų teritorijose (bet visais atvejais – potvynio metu neužliejamoje teritorijoje). Asmeninio naudojimo pirtis už paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juostos gali būti statoma Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme nustatytais atvejais ir sąlygomis.

Pastatus taip pat draudžiama statyti pakrančių šlaituose, kurių nuolydis didesnis kaip 10 laipsnių.

[...]

128. Pagal specialiąsias žemės naudojimo sąlygas pelkėse ir šaltinyuose draudžiama: [...]; 128.2. mechanškai ardyti natūralių pelkių augalinę dangą; [...].“

8.3. Teritorijų planavimo normose, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-7, nustatyta:

„7. Rengiant savivaldybės ir vietovės lygmens bendruosius planus bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje:

7.1. išskiriamos neurbanizuojamos teritorijos, kurioms priskirtinos miškai ir miškingos teritorijos, vandenys, žemės ūkio veiklai naudojamos teritorijos ir kitos kompaktiškai neužstatytos ar neužstatomos teritorijos;

7.2. išskiriamos urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos, apimančios kompaktiškai pastatais užstatytas ir numatomas užstatyti teritorijas su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir neužstatytais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis ir valstybiniais miškais miestuose; [...];

[...]

9. Rengiant vietovės lygmens bendruosius planus masteliu M 1:2 000 ir detaliuosius planus, sprendinių konkretizavimo stadijoje nustatomi teritorijos naudojimo tipai, kuriais nurodoma planuojamos teritorijos kategorija, apimanti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, galimus žemės naudojimo būdus ir galimas vyraujančias statinių ar jų grupių paskirtis. Šioje teritorijų planavimo dokumentų rengimo stadijoje kartu su teritorijų naudojimo tipais nustatomi didžiausi užstatymo intensyvumo ir užstatymo tankio rodikliai.

[...]

25. Urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos naudojimo tipai:

[...]

25.2. vienbučių ir dvibučių pastatų gyvenamoji teritorija (kitos paskirties žemė). Ekstensyviai užstatyta teritorija, skirta vieno ir dviejų butų gyvenamosios paskirties pastatų kvartalams su šios teritorijos gyventojų aptarnavimui reikalinga paslaugų, socialine, inžinerine ir kita infrastruktūra, rekreacijai skirtais atskiraisiais želdynais;

[...]

25.12. bendro naudojimo erdvių, želdynų teritorija (kitos paskirties žemė). Gamtinių kraštovaizdžio struktūros elementų dominuojamos urbanizuotų teritorijų neužstatytos viešosios erdvės – skverai, parkai ir kitos gamtinės teritorijos skirtos rekreacijai, lankymui ir pažinimui, gyvenamosiose vietovėse esančių gamtinio karkaso elementų apsaugai, taip pat kapinės, botanikos ir zoologijos sodai; [...].“

Skundo tyrimui reikšminga teismų praktika

9. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktika:

„Konstitucijoje įtvirtintas atsakingo valdymo principas suponuoja tai, kad visos valstybės institucijos ir pareigūnai turi vykdyti savo funkcijas vadovaudamiesi Konstitucija, teise, veikdami Tautos ir Lietuvos valstybės interesais, jie turi tinkamai įgyvendinti jiems Konstitucijos ir įstatymų suteiktus įgaliojimus (Konstitucinio Teismo 2012 m. spalio 26 d., 2012 m. lapkričio 10 d. išvados, 2014 m. gegužės 27 d., 2014 m. liepos 11 d. nutarimai).“

10. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau vadinama ir – LVAT) praktika:

10.1. „[...] Pagal formuojamą teismų praktiką geras viešojo administravimo principas apima asmens teisę į pagrįstą (faktais ir teisės normomis) bei motyvuotą administracinį sprendimą (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. gegužės 31 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A602-2112/2012), viešojo administravimo subjekto pareigą išaiškinti administracinio akto apskundimo tvarką (LVAT 2014 m. balandžio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS858-284/2014), nešališkumo pareigą, pareigą imtis aktyvių veiksmų, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai. Atsakingo valdymo (gero administravimo) principas, be kita ko, įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą (LVAT 2015 m. liepos 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015). Iš gero administravimo principo išplaukia, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, privalo dirbti rūpestingai ir atidžiai, veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų. Pagal gero administravimo principą valstybės institucijos turi vykdyti procedūrą nešališkai ir objektyviai“ (LVAT 2013 m. kovo 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A756-708/2013, 2014 m. kovo 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A756-997/2014, 2015 m. liepos 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1245-662/2015). Šis principas suponuoja taip pat tai, kad viešojo administravimo subjektas turi pareigą pateikti suinteresuotam asmeniui objektyvią ir teisingą

informaciją jį dominančiu klausimu (2015 m. birželio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2142-624/2015);

10.2. „Viešojo administravimo subjektų veiksmai turi būti aiškūs, nedviprasmiški. Priešingu atveju viešojo administravimo paslaugų vartotojui gali kilti neaiškumų, kaip ir koku būdu jis (paslaugų vartotojas) turi elgtis, siekdamas gauti kokybišką viešąją paslaugą“ (2007-11-05 nutartis administracinėje byloje Nr. A5-990/2007);

10.3. „Nagrinėjamu atveju iš atsakovo Pavilnių ir Verkių regioninių parkų direkcijos ginčijamo sprendimo turinio matyti, kad juo atsakovas iš esmės atsisako atlikti atitinkamus veiksmus, nepritaria projektiniams pasiūlymams, todėl šiuo konkrečiu atveju atsakovo priimtas aktas pareiškėjams sukelia teises pasekmes. [...].

Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje pripažįstama, jog VAĮ 8 straipsnio 1 dalimi iš esmės siekiama užtikrinti, kad asmeniui, dėl kurio yra priimtas atitinkamas individualus administracinis aktas, būtų žinomi šio akto priėmimo teisinis bei faktinis pagrindai, motyvai. Todėl, kai nėra pagrindo atitinkamą individualų administracinį aktą pripažinti visiškai nemotyvuotu, kiekvienu konkrečiu atveju, sprenddamas dėl tokio akto atitikties pastarosios įstatymo nuostatos reikalavimams, teismas privalo ad hoc įvertinti, ar nustatyti turinio (teisinio ir faktinio pagrindimo, motyvacijos) trūkumai yra esminiai, sukliudę šio individualaus administracinio akto adresatams suprasti atitinkamų visuomeninių santykių esmę ir turinį, identifikuoti jų teisių, pareigų bei teisėtų interesų pasikeitimą, šio pasikeitimo pagrindus ir apimtį, tinkamai įgyvendinti šiuo aktu suteiktas teises ar (ir) įvykdyti nustatytas pareigas bei įstatymų nustatyta tvarka efektyviai realizuoti teisę į (galimai) pažeistų teisių ir teisėtų interesų gynybą. Šis vertinimas turi būti atliekamas individualaus administracinio akto adresato požiūriu, t. y. būtent to, kuris turi teisę žinoti ir suprasti, dėl kokios priežasties ir kuo remiantis priimtas konkretus sprendimas, be kita ko, atsižvelgiant ir į pastarajam asmeniui žinomas aplinkybes, lėmusias minėtą sprendimą (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. birželio 27 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A556-336/2011).

Teisėjų kolegijos vertinimu, atsakovas, priimdamas skundžiamą 2013 m. lapkričio 7 d. sprendimą paminėtų Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio nuostatų nesilaikė. Tokiu būdu buvo paneigtos ne tik minėtos taisyklės, apibrėžtos įstatymų leidėjo, bet ir teisėtumo principas, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti.“ (2015 m. balandžio 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-454-822/2015);

10.4. „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo jurisprudencijoje nuosekliai pabrėžiama viešojo administravimo subjektų pareiga laikytis teisės principų. Teisėtumo principas viešojo administravimo srityje reiškia, kad viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti teisės aktų reikalavimus, jų priimti sprendimai turi būti pagrįsti teisės normomis, o sprendimų turinys – atitikti teisės normų reikalavimus. Norėdami priimti administracinį teisės aktą, viešojo administravimo subjektai privalo turėti tinkamas priežastis, o ne pateikti bet kokias priežastis, kad patenkintų formalius reikalavimus (žr., pvz., 2014 m. gegužės 14 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A261-706/2014). Viešojo administravimo subjektų veiklai būdingas formalizmo principas, nes jų veikla turi atitikti nustatytas procedūras. Tokių procedūrų nustatymas yra susijęs ir su teisėtumo principo įgyvendinimu, nes viešojo administravimo institucijos turi veikti taip, kaip nustatyta jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose (žr., pvz., 2012 m. vasario 17 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A602-1179/2012). Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra taip pat pažymėjęs, kad laikantis **objektyvumo principo** viešojo administravimo subjekto sprendimai turi atitikti tikrąsias faktines aplinkybes, kurios nustatomos išaiškinus visas aplinkybes, turinčias reikšmės priimant sprendimą, ir kritiškai, nešališkai įvertinus įrodymus“ (žr., pvz., 2010 m. lapkričio 26 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A756-1486/2010, 2014 m. balandžio 14 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A662-1010/2014);

10.5. „Kadangi, kaip atsiliepiame į apeliacinį skundą pažymėjo ir atsakovas Vilniaus rajono savivaldybės administracija, Vilniaus rajono savivaldybės teritorijos dalies („U“ žemės naudojimo funkcinės zonos Avižienių, Juodšilių, Nemėžio, Pagirių, Riešės, Rudaminos ir Zujūnų seniūnijose) bendrasis planas nebuvo ir netgi šiuo metu, kaip matyti iš skelbiamų duomenų, nėra patvirtintas savivaldybės tarybos, jis negalioja (Teritorijų planavimo įstatymo 27 str. 3 d. ir 6 d.) ir jo sprendiniais, sprendžiant su teritorijų planavimu susijusius klausimus, nėra pagrindo vadovautis, todėl ginčijamos pirmosios instancijos teismo sprendimo išvados negali būti pagrįstos vien dėl šios priežasties (2016 m. kovo 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1340-624/2016)“;

Tyrimo išvados

11. Atsižvelgiant į Pareiškėjo atstovės nurodytas ir skundo tyrimo metu nustatytas aplinkybes, išskirtinos šios skundo dalys:

11.1. dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo atstovės 2020-06-04 ir 2020-07-29 kreipimuisi;

11.2. dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant klausimą dėl pritarimo Projektiniams pasiūlymams.

Dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo atstovės 2020-06-04 ir 2020-07-29 kreipimuisi

12. Įvertinus Pareiškėjo atstovės skundo turinį, tyrimo metu surinktą informaciją, taip pat teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 7–8 punktuose, aktualią teismų praktiką (pažymos 9–10 punktai), susijusius su Savivaldybės tarnautojų veiksmais (neveikimu) nagrinėjant Pareiškėjo atstovės 2020-06-04 ir 2020-07-29 kreipimuisi, atkreiptinas dėmesys į šiuos aspektus:

12.1. Pareiškėjo atstovė 2020-06-04 kreipimusi siekė, kad Savivaldybės administracijos direktorė išnagrinėtų šiame kreipimesi nurodytus argumentus dėl Projektinių pasiūlymų atitikimo teisės aktams ir teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams bei priimtų sprendimą dėl pritarimo Projektiniams pasiūlymams. Šiame kreipimesi Pareiškėjo atstovė teigė, jog Vedėjo pavaduotojos 2020-05-06 pateiktos pastabos yra nepagrįstos, nemotyvuotos, pateiktos netinkamai taikant teisės aktus (pažymos 4.3 punktas).

Pareiškėjo atstovė 2020-07-29 kreipimesi pateikė nesutikimo su Vedėjo pavaduotojos teikiamomis pastabomis, tarp jų – pateiktomis 2020-06-18, ir priimamais sprendimais nepritari Projektiniams pasiūlymams, argumentus, nurodė, kad Vedėjo pavaduotoja šališkai ir neprofesionaliai vykdo savo pareigas sprendžiant klausimą dėl pritarimo Projektiniams pasiūlymams, ir prašė Savivaldybės administracijos direktorės spręsti klausimą dėl pritarimo Projektiniams pasiūlymams (pažymos 4.4 punktas).

Pareiškėjo atstovė 2020-06-04 ir 2020-07-29 kreipimuisi įvardijo „pareiškimais“. Pažymėtina, kad asmens kreipimosi nagrinėjimo tvarką lemia asmens kreipimosi forma, o asmens kreipimosi į viešojo administravimo subjektą forma nustatoma atsižvelgiant (vertinant) tokio kreipimosi turinį (Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 2, 10, 12 dalis, 11 straipsnio 1 dalis; pažymos 7.2 punktas). Pareiškėjo atstovės 2020-06-04 ir 2020-07-29 kreipimuisi turinys kildinamas iš galimai pažeistų Pareiškėjo, kaip statytojo (užsakovo), teisių, Vedėjo pavaduotojai galimai nepagrįstai atsisakant pritari Projektiniams pasiūlymas, dėl ko Pareiškėjui yra užkertama galimybė užsakyti keturių poilsio paskirties pastatų statybos projekto rengimą bei atlikti kitus veiksmus, reikalingus projektinei dokumentacijai parengti ir statybą leidžiantiems dokumentams gauti.

Įvertinus Pareiškėjo atstovės 2020-06-04 ir 2020-07-29 kreipimuisi turinį sprendžiant, kad jie laikytini skundais, kaip tai įtvirtinta Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 12 punkte; skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti (pažymos 7.2 punktas). Dėl to

nagrinėjant šiuos skundus turėjo būti taikoma Viešojo administravimo įstatyme įtvirtinta skundų nagrinėjimo procedūra ir dėl šių skundų turėjo būti priimtas administracinės procedūros sprendimas. Tačiau nagrinėjamu atveju Savivaldybės administracija nepradėjo administracinės procedūros Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalies ir 23 straipsnio 1 dalies prasme ir nepriėmė administracinės procedūros sprendimo (Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalis; pažymos 8.2 punktas);

12.2. atsakymas į Pareiškėjo atstovės 2020-06-04 ir 2020-07-29 kreipimusis buvo įformintas Savivaldybės administracijos 2021-01-21 raštu (pažymos 5.13 punktas), t. y. atsakymas į Pareiškėjo atstovės 2020-06-04 skundą buvo pateiktas praėjus daugiau kaip 5 mėnesiams nuo jo gavimo Savivaldybėje dienos, o į Pareiškėjo atstovės 2020-07-29 skundą – praėjus daugiau kaip 4 mėnesiams nuo jo gavimo Savivaldybėje dienos. Šių kreipimusi nagrinėjimo terminas Savivaldybėje nebuvo pratęstas ir Pareiškėjo atstovė nebuvo apie tai informuota, kaip numatyta Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje. Dėl nurodytų priežasčių konstatuotina, kad atsakymas į Pareiškėjo atstovės 2020-06-04 ir 2020-07-29 skundus pateiktas pažeidžiant Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje įtvirtintą 20 darbo dienų terminą skundui išnagrinėti ir nesilaikant šioje dalyje reglamentuotos kreipimosi nagrinėjimo termino pratęsimo tvarkos (pažymos 7.2 punktas);

12.3. Savivaldybės administracijos 2021-01-21 raštą parengė Vedėjo pavaduotoja (pažymos 5.12 punktas), nors Pareiškėjo atstovės kreipimosi raštuose buvo konkrečiai ir aiškiai įvardinti nesutikimo su šios valstybės tarnautojos priimtais sprendimais motyvai ir argumentai, nurodyta, kad ji netinkamai taiko ir aiškina teisės aktus bei galimai yra šališka (pažymos 4.3 ir 4.4 punktai), t. y. šie kreipimaisi buvo perduoti nagrinėti valstybės tarnautojui, kurio veiksmai buvo skundžiami, nors Viešojo administravimo įstatymo 23 straipsnio 2 dalies (pažymos 7.2 punktas) nuostatos tai draudžia;

12.4. įvertinus Savivaldybės administracijos 2021-01-21 rašto (pažymos 5.13 punktas) turinį, darytina išvada, kad jis parengtas nesilaikant Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodytų išsamumo ir objektyvumo principų (pažymos 7.2 punktas) reikalavimų.

Ši aplinkybe patvirtinama tuo, kad Savivaldybės administracijos 2021-01-21 raštas yra neargumentuotas, nepagrįstas turiniu. Šiuo raštu Pareiškėjo atstovei buvo persiųstas Savivaldybės administracijos 2019-12-11 raštas ir nurodyta blanketinė nuoroda į Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 99 straipsnio 8 dalį, informuojant, kad yra draudžiama statyti pastatus mažesniu kaip 50 metrų atstumu iki paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos išorinės ribos (pažymos 5.13 punktas). Tačiau šiame atsakyme nei patvirtinti, nei argumentuotai paneigti Pareiškėjo atstovės 2020-06-04 ir 2020-07-29 skunduose nurodyti teiginiai (pažymos 4.3, 4.4 punktai) dėl:

- Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 99 straipsnio 8 dalies b punkte reglamentuotos išimties, leidžiančios statyti pastatus mažesniu kaip 50 metrų atstumu iki paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos išorinės ribos tuo atveju, kai žemės sklypas patenka į savivaldybių ar jų dalių bendruosiuose planuose numatytas urbanizuoti teritorijas kaime, taikymo;

- Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 101 ir 102 straipsniuose įtvirtintų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų, susijusių su pelkėse ir šaltinyuose galima (draudžiama) vykdyti veikla, taikymo Žemės sklypui pagrįstumo;

- paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juostos pažymėjimo Projektinių pasiūlymų sklypo sutvarkymo plane teisingumo ir neatitikimo Žemės informacinės sistemos portale geoportal.lt esančiai informacijai, priežasčių;

- informacijos apie aptarnaujamą personalą nurodymo;

- parkavimo vietų skaičiaus automobiliams apskaičiavimo teisingumo.

Seimo kontrolierė pabrėžia, jog viešojo administravimo subjektai turi pareigą laikytis teisės principų, tarp jų – Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintų *išsamumo ir objektyvumo principų*, reiškiančių, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkretus teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį, o jo priimami sprendimai turi atitikti tikrąsias faktines aplinkybes, kurios nustatomos išaiškinus visas

aplinkybes, turinčias reikšmės priimant sprendimą, ir kritiškai, nešališkai įvertinus įrodymus (pažymos 7.2, 10.4 punktai). Tačiau Savivaldybės 2021-01-21 rašte nėra aiškiai įvardinta, ar Pareiškėjo atstovės 2020-06-04 ir 2020-07-29 skunduose pateiktos pastabos buvo teisės aktų nustatyta tvarka išnagrinėtos, t. y. nėra pateikta įvertinimo, ar Pareiškėjo atstovės argumentai buvo pagrįsti / nepagrįsti ir ar Savivaldybėje buvo pagrįstai / nepagrįstai nepritarta Projektiniams pasiūlymams. Remiantis išdėstytu darytina išvada, kad Savivaldybė iš esmės netyrė šių skundų, todėl tikslinga pateikti Savivaldybei rekomendaciją šiuo klausimu.

Taip pat konstatuotina, jog Savivaldybės administracijos 2021-01-21 raštas parengtas nesilaikant Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintų išsamumo ir objektyvumo principų reikalavimų.

13. Išanalizavusi tyrimo metu gautus dokumentus, atsižvelgdama į tai, kad atsakymas į Pareiškėjo atstovės 2020-06-04 ir 2020-07-29 skundus buvo pateiktas pažeidžiant Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje įtvirtintą 20 darbo dienų terminą skundui išnagrinėti, nebuvo pradėta administracinė procedūra, nagrinėti šiuos skundus buvo pavesta valstybės tarnautojui, kurio veiksmai buvo skundžiami, o Savivaldybės administracijos 2021-01-21 raštas parengtas nesilaikant Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintų išsamumo ir objektyvumo principų reikalavimų, Seimo kontrolierė daro išvadą, kad Savivaldybės veiksmai nagrinėjant Pareiškėjo atstovės 2020-06-04 ir 2020-07-29 skundus nelaikytini tinkamais.

Remiantis tuo, kas išdėstyta, konstatuotina, kad buvo pažeisti teisėtumo ir atsakingo valdymo principai (pažymos 9, 10.4 punktai), Pareiškėjo (jo atstovės) teisė į tinkamą viešąjį administravimą (pažymos 10.1 punktas). Todėl, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, ši UAB „X“ skundo dalis pažymoje nurodytu aspektu pripažintina pagrįsta.

Dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant klausimą dėl pritarimo Projektiniams pasiūlymams

14. Įvertinus Pareiškėjo atstovės skundo turinį, tyrimo metu surinktą informaciją, taip pat teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 7–8 punktuose, teismų praktiką (pažymos 9–10 punktai), susijusius su Savivaldybės tarnautojų veiksmais (neveikimu) sprendžiant klausimą dėl pritarimo Projektiniams pasiūlymams, atkreiptinas dėmesys į šiuos aspektus:

14.1. vadovaujantis galiojančiu teisiniu reglamentavimu (statybos techninio reglamento STR1.04.04:2007 „Statinio projektavimas, Projekto ekspertizė“ 68 punktas, Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3 punktas, pažymos 7.1, 8.1 punktai), Seimo kontrolierės kompetencijai nepriklauso vertinti Savivaldybės administracijos sprendimo nepritari Projektiniams pasiūlymams pagrįstumo ir teisėtumo. Todėl šioje pažymos dalyje Seimo kontrolierė pasisakys dėl Savivaldybės administracijos tarnautojų veiksmų (neveikimo), sprendžiant klausimą dėl pritarimo Projektiniams pasiūlymams, galimo Pareiškėjo (Pareiškėjo atstovo (-ės)) teisės į tinkamą viešąjį administravimą pažeidimo aspektu;

14.2. Projektiniai pasiūlymai per IS „Infostatyba“ pirmą kartą Savivaldybei buvo pateikti 2019-09-18, o paskutinį kartą – 2020-06-11. Šiuo laikotarpiu Projektiniai pasiūlymai buvo vertinti Savivaldybėje penkis kartus (pažymos 5.1 punktas).

Iš Savivaldybės pateiktų dokumentų nustatyta, kad Savivaldybės administracijos pagrindinių nepritarimo Projektiniams pasiūlymams motyvų esmė nesikeitė, keitėsi jų išdėstymo eiliškumas ir formuluotė, atsižvelgiant į nuo 2020-01-01 pasikeitusį teisinį reglamentavimą (2020-01-01 neteko galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas, kuriuo buvo patvirtintos Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, įsigaliojo Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas, pasikeitė Saugomų teritorijų įstatymo 20 straipsnio 3 ir 4 dalių nuostatos) ir į tai, kad Savivaldybės tarybos 2019-12-18 sprendimu buvo patvirtintas „U“ funkcinės zonos bendrasis planas. Savivaldybė, teikdama informaciją Seimo kontrolierei, išskyrė šias tris pagrindines nepritarimo

Projektiniams pasiūlymams priežastis, besikartojančias visose Savivaldybės pateiktose pastabose, t. y.:

1) draudžiama statyti pastatus mažesniu kaip 50 metrų atstumu iki paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos išorinės ribos, nėra pagrindo taikyti teisės aktuose reglamentuotų išimčių, leidžiančių statyti pastatus mažesniu negu nurodyta atstumu;

2) „pagal „U“ funkcinės zonos bendrojo plano sprendinius pelkėta pietinė <...> ežero pakrantė neplanuojama kompaktiškai užstatyti“;

3) „Projektiniuose pasiūlymuose savavališkai pakeistas pelkės plotas“, vadovaujantis galiojančiais teisės aktais yra draudžiama mechanškai ardyti natūralių pelkių augalinę dangą, „svarbu derinti pakrantės reljefo keitimo projektą su aplinkos apsaugos institucijomis, atsakingomis už šių projektų derinimą“;

14.3. Savivaldybės nepritarimas Projektiniams pasiūlymams sukėlė Pareiškėjui teisinės pasekmės, t. y. užkirto kelią tolesnėms procedūroms Žemės sklype suprojektuoti ir pastatyti keturis poilsio paskirties pastatus. Seimo kontrolierės įsitikinimu, Savivaldybė šiuo sprendimu išreiškė savo valią, t. y. priėmė administracinį sprendimą, kuris apibrėžtas Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje ir kuris turi atitikti šio įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje numatytus reikalavimus, t. y. administraciniame sprendime turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas arba kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės bei administracinio sprendimo motyvai (Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktai; pažymos 7.2, 10.3 punktas).

Akcentuotina, kad Savivaldybė 2020-05-06 ir 2020-06-16 pastabose Nr. 1 ir Nr. 2 tik pacitavo teisės akto nuostatą ir nurodė teritorijų planavimo dokumento sprendinį, bet nesusiejo jų su konkrečiomis faktinėmis aplinkybėmis, t. y. iš šių pastabų turinio nėra aišku, kokiais motyvais ir aplinkybėmis remiantis Savivaldybė padarė išvadą, kad Projektinių pasiūlymų sprendiniai neatitinka pirmiau nurodyto teisės akto ir teritorijų planavimo dokumento sprendinio; šiose pastabose nėra išdėstytos faktinės aplinkybės, lėmusios Savivaldybės sprendimo priėmimą, yra neaiški ir nesuprantama šių pastabų esmė (pvz., 2020-05-06 pastaboje Nr. 2 nurodyta, kad „pagal „U“ funkcinės zonos bendrojo plano sprendinius pelkėta pietinė <...> ežero pakrantė neplanuojama kompaktiškai užstatyti“, tačiau šis teiginys nepatvirtina / nepaneigia, jog statyba Žemės sklype (jo dalyje), vadovaujantis šioje teritorijoje galiojančiais teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais, yra draudžiama), nėra aišku ir suprantama, kokiam konkrečiam Projektiniuose pasiūlymuose suformuluotam pasiūlymui taikytina nurodyta pastaba (pvz., ar draudimas statyti pastatus mažesniu kaip 50 metrų atstumu iki paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos išorinės ribos galioja visiems keturiems planuojamiems poilsio paskirties pastatams ar tik jų daliai), šios pastabos yra neaiškios ir dviprasmiškos, kas lėmė situacijos, kai nėra aišku ir suprantama, kaip ir koku būdu Pareiškėjas (jo atstovas, projektuotojas) galėtų koreguoti Projektinius pasiūlymus pagal šias pateiktas pastabas, atsiradimą.

Remiantis tuo, kas išdėstyta, Seimo kontrolierė daro išvadą, kad Savivaldybės 2020-05-06 pastabos Nr. 1 ir Nr. 2 bei 2020-06-16 pastabos Nr. 1 ir Nr. 2 yra neaiškios, nemotyvuotos ir nesuprantamos, o tai suteikia pagrindą teigti, jog šiose pastabose nurodyti Projektinių pasiūlymų nederinimo argumentai (motyvai) nelaikytini pakankamais ir laikytini neatitinkančiais Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose įtvirtintų motyvuotumo ir pagrįstumo reikalavimų (pažymos 7.2, 10.2, 10.4 punktai);

14.4. Savivaldybės nepritarimo Projektiniams pasiūlymams argumentai, suformuluoti 2020-06-16 pastabose Nr. 4 (dėl informacijos apie aptarnaujantį personalą nenurodymo ir Projektinių pasiūlymų rengimo vadovaujantis STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“) ir Nr. 5 (dėl poilsio kambarių, esančių poilsio paskirties pastatuose, skaičiaus neatitikimo suprojektuotam parkavimo vietų skaičiui) (pažymos 5.5 punktas), Pareiškėjui (jo atstovui), 2020-06-16 buvo nurodytos pirmą kartą. Ankstesnių Projektinių pasiūlymų nagrinėjimo metu, pirmiau išvardintų atsisakymo pritariti Projektiniams pasiūlymams argumentų pateikta nebuvo. Seimo kontrolierei nebuvo pateikta duomenų, iš kurių būtų galima spręsti, ar Projektinių pasiūlymų turinys

pirmiau nurodytais aspektais keitėsi, t. y. galima prielaida, kad šios aplinkybės galėjo būti įvertintos ir ankstesnių Projektinių pasiūlymų nagrinėjimo Savivaldybėje metu.

Pareiškėjo atstovė 2020-07-29 skunde pateikė nesutikimo su šiomis pastabomis motyvus ir nurodo, kad jos buvo pateiktos neįsigilinant į Projektinių pasiūlymų aiškinamojo rašto turinį ir esmę, nes Projektinių pasiūlymų aiškinamajame rašte aiškiai ir išsamiai išdėstyta informacija pirmiau nurodytais klausimais (pažymos 2, 4.4 punktai). Savivaldybė, teikdama informaciją Seimo kontrolierei, nurodė, kad minėtos pastabos neesminės (pažymos 5.9, 5.10 punktai).

Įvertinusi šių pastabų formuluotę, Seimo kontrolierė pabrėžia, jog nepritarimo Projektiniams pasiūlymams motyvai negali būti formalūs, grindžiami tik deklaratyviais teiginiais apie neatitikimą / prieštaravimą, nepaaiškinant, kurioms konkrečiai projektinių pasiūlymų dalims yra nepritariama, aiškiai ir konkrečiai neišdėsčius faktinių aplinkybių ir nepateikus teisinio reglamentavimo, pagrindžiančio šių teisės normų taikymo būtinybę. Kadangi, kaip jau minėta, tai nesuderinama su išsamumo ir objektyvumo principais bei neatitinka individualiam administraciniam aktui keliamų reikalavimų (pažymos 7.2, 10.2–10.4 punktai).

14.5. Savivaldybė kaip vieną iš pagrindinių nepritarimo Projektiniams pasiūlymams priežasčių nurodė, jog „<...> ežero pakrantė neplanuojama kompaktiškai užstatyti“. Kartu su šiuo teiginiu 2019-10-24 pastaboje Nr. 7 ir 2020-05-06 pastaboje Nr. 2 buvo pateikta informacija, kad „projekto rengėjai“ / „projektuotojai“ „nepateikė duomenų apie teritorijos užstatymo nagrinėjimą ir apie esamą teritorijos kompaktišką užstatymą“ (pažymos 5.4, 5.5 punktai). Pažymėtina, kad šiuo teiginiu aiškiai nepagrindžiama, kokie duomenys / dokumentai turi būti pateikti, vadovaujantis kokiais kriterijais ir rodikliais jie turi būti parengti, kokiam tikslui ir dėl kokių priežasčių privaloma šiuos duomenis pateikti. Taip pat pabrėžtina, jog Savivaldybė minėtose pastabose tik konstatavo šių duomenų nepateikimo faktą, tačiau nesiėmė aktyvių veiksmų ir neinformavo Pareiškėjo (jo atstovo (-ės) / Projektinius pasiūlymus per IS „Infostatyba“ teikiančio asmens), aiškiai ir konkrečiai nurodydama, kokius duomenis jis šiuo klausimu turi pateikti.

Akcentuotina, kad Savivaldybė, kaip viešojo administravimo subjektas, yra saistoma gero viešojo administravimo principo imperatyvų. Šis principas suponuoja taip pat tai, kad viešojo administravimo subjektas turi pareigą veikti aktyviai, pateikti suinteresuotam asmeniui objektyvią ir teisingą informaciją jį dominančiu klausimu. Formaliai ir biurokратиškai vykdomos viešojo administravimo funkcijos nesiderina su gero administravimo principu (pažymos 10.1 punktas).

Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Savivaldybė nagrinėjamu atveju nesilaikė pareigos veikti aktyviai, veikė formaliai, o toks Savivaldybės elgesys nesiderina su gero viešojo administravimo principo reikalavimais;

14.6. Savivaldybė 2020-06-16 pateikė pastabą Nr. 3 dėl pakrančių apsaugos juostos pavaizdavimo Projektinių pasiūlymų sklypo sutvarkymo plane ir Žemės informacinės sistemos portale geoportal.lt (pažymos 5.5 punktas) skirtumų. Pareiškėjo atstovės teigimu, į šią pastabą buvo atsižvelgta taisant Projektinius pasiūlymus pagal 2019-10-24 pastabos Nr. 3 turinį (pažymos 4.3, 4.4 punktai). Akcentuotina, jog tarp Savivaldybės 2020-05-06 pateiktų nepritarimo Projektiniams pasiūlymams priežasčių informacija dėl pakrančių apsaugos juostos galimai klaidingo pavaizdavimo nėra nurodyta (pažymos 5.5 punktas). Seimo kontrolierei pateiktuose raštuose Savivaldybė paaiškino, jog ši „pastaba nebuvo esminė. Kranto pjūviai buvo pridėti papildomoje medžiagoje prie reljefo keitimo projektinių pasiūlymų, o ne prie statybos projekto projektinių pasiūlymų, ir tai gali būti neteisingai įvertinta ateityje“ (pažymos 5.8 punktas).

Pabrėžtina, jog ši informacija buvo pateikta tik Seimo kontrolierei teikiant paaiškinimus, tačiau Pareiškėjo atstovei ji nėra žinoma. Seimo kontrolierės nuomone, tuo atveju, jeigu sprendimui dėl pritarimo Projektiniams pasiūlymams priimti reikšminga informacija yra užfiksuota netinkamame dokumente, kas ateityje galėtų sukelti neigiamų padarinių ar kliūčių priimant sprendimus dėl statybą leidžiančių dokumentų išdavimo arba sąlygoti klaidingą Projektinių pasiūlymų sudėties traktavimą, Savivaldybė nagrinėjamu atveju turėjo konkrečiai ir aiškiai išdėstyti šios pastabos atsiradimą sąlygojusias aplinkybes, įvardinti, kokiame dokumente ši informacija turėtų būti pateikta, bei paaiškinti, kokių statybos techninio reglamento 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto

ekspertizė“ 13 priedo „Projektiniai pasiūlymai“ nuostatų neįvykdė Pareiškėjas (projektuotojas), rengdamas Projektinius pasiūlymus;

14.7. kitas svarbus aspektas yra susijęs su Savivaldybės pastabomis dėl pelkės, kaip žemės naudmenos, buvimo Žemės sklype ir galimos veiklos vykdymo Žemės sklypo dalyje, kurioje galimai yra pelkė. Savivaldybė kaip vieną iš pagrindinių atsisakymo pritarti Projektiniams pasiūlymams pagrindų įvardija tai, kad „Projektiniuose pasiūlymuose savavališkai pakeistas pelkės plotas“, vadovaujantis teisės aktais, yra draudžiama mechaniškai ardyti natūralių pelkių augalinę dangą, o atliekant paviršinių vandens telkinių tvarkymo ir (ar) jų pakrančių tvarkymo darbus reikalinga parengti ir suderinti pakrantės reljefo keitimo projektą su aplinkos apsaugos institucijomis, atsakingomis už šių projektų derinimą (2019-09-24 pastabos Nr. 2, Nr. 3, Nr. 4 ir Nr. 5; 2019-10-08 pastabos Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3; 2019-10-24 pastabos Nr. 1, Nr. 2; 2020-05-06 pastabos Nr. 3 ir Nr. 4; pažymos 5.2–5.5 punktai). Pareiškėjo atstovė ginčija pelkės, kaip Žemės naudmenos, buvimą Žemės sklypo teritorijoje ir specialiųjų žemės naudojimo sąlygų, reglamentuojančių veiklos vykdymą pelkių ir šaltinynų teritorijose (Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 101 ir 102 straipsniai; pažymos 7.4 punktas), taikymo pagrįstumą. Nesutikimo su šiuo atsisakymo pritarti Projektiniams pasiūlymams pagrindu argumentus bei motyvus Pareiškėjo atstovė išdėstė 2020-06-04 pareiškime, kurį projekto rengėjas kartu su Projektiniais pasiūlymais įkėlė į IS „Infostatybą“ (pažymos 4.3 punktas). Savivaldybė pastabų, susijusių su pelkių buvimu Žemės sklype ir veiklos galimai pelkės užimamoje teritorijoje, vykdymu (kaip atsisakymo pritarti Projektiniams pasiūlymams pagrindo), tarp kitų 2020-06-16 pateiktų (vėliausių) atsisakymo pritarti Projektiniams pasiūlymams motyvų nepateikė (pažymos 5.5 punktas). Tačiau šias aplinkybes, kaip priskiriamas pagrindinėms nepritarimo Projektiniams pasiūlymams, priežastims, įvardijo Seimo kontrolierei 2021 m. vasario mėn. pateiktoje informacijoje (pažymos 5.6 punktas). Ši situacija rodo Savivaldybės nenuoseklumą teikiant pastabas.

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad tuometis Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamentas 2017-02-23 atliko Žemės sklypo patikrinimą, kurio metu nustatyta, jog Žemės sklype yra atvežtas ir išlygintas gruntas 0,0810 ha plote, iš jo 0,0611 ha plote esantis gruntas yra išpiltas pelkėje. UAB „X“ privalomuoju nurodymu buvo įpareigota nukasti ir išvežti gruntą nuo užpildo pelkės ploto, taip pat buvo įvertinta padaryta žala aplinkai.

14.8. Savivaldybės veiksmų, nepritariant Projektiniams pasiūlymams, nenuoseklumas patvirtinamas ir tuo, kad Savivaldybė 2019-10-24 pateikė pastabą Nr. 7, kurioje teigė, jog „pagal Teritorijų planavimo įstatymo 17 str. 1 d. būtina parengti planuojamos teritorijos detalų planą [...]“ (pažymos 5.4 punktas). Šis teiginys buvo pakartotas ir Savivaldybės administracijos 2019-12-11 rašte papildant, jog „Galiojančiuose Vilniaus rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane ir Kraštovaizdžio specialiajame plane nėra nustatytų visų privalomųjų detaliam planui reglamentų, todėl teritorijoms, kurios pažymėtos kaip urbanizuojamos, pagal Teritorijų planavimo įstatymo 17 str. 1 d., būtina parengti planuojamos teritorijos detalų planą“ (pažymos 5.12 punktas). Vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymo 17 straipsnio 1 dalimi, „detalieji planai rengiami savivaldybės lygmens ar vietovės lygmens, jeigu jie parengti, bendruosiuose planuose nustatytose urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose, kai numatomas teritorijos vystymas ir (ar) kai urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose keičiamas teritorijos naudojimo reglamentas (išskyrus šio straipsnio 4 dalyje nurodytus atvejus)“. „U“ funkcinės zonos bendrojo plano aiškinamajame rašte nurodyta: šiame teritorijų planavimo dokumente nustatomi didžiausi užstatymo intensyvumo ir užstatymo tankio rodikliai; „kadangi Bendrasis planas rengiamas masteliu M 1:2000, jame nustatomi visi detaliųjų planų teritorijos naudojimo reglamentai“ (Aiškinamojo rašto 27 puslapis). Akcentuotina, kad nei iki 2019-10-24 teiktose pastabose nei po šios dienos pateiktose pastabose reikalavimas parengti detalų planą, kaip atsisakymo pritarti Projektiniams pasiūlymams pagrindas, nebuvo kartojamas. Savivaldybės paaiškinimas dėl tokio detaliojo plano rengimo būtinumo (galiojančiuose teritorijų planavimo dokumentuose nesant nustatytų privalomųjų reikalavimų detaliam planui rengti), buvo išdėstytas ne 2019-10-24 pastaboje, o Savivaldybės 2019-12-11 rašte.

Seimo kontrolierei nebuvo pateiktų duomenų, patvirtinančių, kad toks detalusis planas buvo pradėtas rengti. Savivaldybė, teikdama Seimo kontrolierei informaciją, parengto detaliojo plano

nebuvo ar reikalingumo šį planą parengti nurodė tarp nepritarimo Projektiniams pasiūlymams priežasčių, kas verčia abejoti šios pastabos pagrįstumu ir kelia klausimą, ar toks reikalavimas nėra (nebuvo) perteklinis.

14.9. Savivaldybė, atsisakydama pritarti Projektiniams pasiūlymams, pateiktiems 2019-09-18, 2019-10-03 ir 2019-10-17, vadovavosi „U“ funkcinės zonos bendrojo plano sprendiniais (2019-09-24 pastaba Nr. 1, 2019-10-08 pastaba Nr. 5, 2019-10-24 pastaba Nr. 7; pažymos 5.2–5.4 punktai), kuris šių sprendimų dėl nepritarimo Projektiniams pasiūlymams priėmimo metu buvo rengimo stadijoje (buvo baigta viešo svarstymo procedūra), tačiau jis nebuvo patvirtintas Savivaldybės tarybos ir įregistruotas teritorijų planavimo dokumentų registre, t. y. dėl jo nebuvo atliktos visos reikalingos procedūros, kaip tai reglamentuota Teritorijų planavimo įstatymo 27 straipsnio 3 ir 6 dalyje, bei šis teritorijų planavimo dokumentas nebuvo įsigaliojęs (nurodytas bendrasis planas buvo patvirtintas Savivaldybės tarybos 2019-12-18 sprendimu; pažymos 6.1 punktas). Todėl, sprendžiant su sprendimo dėl pritarimo Projektiniams pasiūlymams priėmimu susijusius klausimus, nebuvo teisinio pagrindo vadovautis šiuo neįsigaliojusių teritorijų planavimo dokumentu. Seimo kontrolierė kritiškai vertina tokius Savivaldybės veiksmus ir atkreipia dėmesį į tai, kad sprendimai priimti neįsigaliojusio teritorijų planavimo dokumento pagrindu teismų yra naikinami ir pripažįstami negaliojantys vien dėl šios priežasties (pažymos 10.4 punktas);

14.10. Kaip pirmiau pažymoje minėta, Pareiškėjas siekia suprojektuoti Žemės sklype keturis poilsio paskirties pastatus. Skundo tyrimo metu buvo nustatyta, jog Žemės sklypas ribojasi su <...> ežeru ir patenka į šio vandens telkinio apsaugos zoną (<...> ežerui nustatyta 100 m apsaugos zona; pažymos 5.6 punktas).

Savivaldybė teigini, jog nėra pagrindo taikyti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 99 straipsnio 8 dalyje reglamentuotų išimčių, leidžiančių statinių statybą mažesniu kaip 50 metrų atstumu iki paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos išorinės ribos, iš esmės grindžia pastabomis, susijusiomis su „U“ funkcinės zonos bendrojo plano sprendiniais, t. y. kad teritorijos, kurioje yra Žemės sklypas, „neplanuojama kompaktiškai užstatyti“ ir kad, remiantis nurodyto bendrojo plano Urbanistinės struktūros brėžiniu, Žemės sklypas patenka į „mažo užstatymo intensyvumo, nekompaktiško užstatymo teritoriją ir kraštovaizdžio tvarkymo tipą „E“ (esamo kraštovaizdžio natūralumo palaikymas ir stiprinimas) (Savivaldybės 2020-05-06 pastaba Nr. 1 ir Nr. 2, 2020-06-16 pastaba Nr. 1 ir Nr. 2; pažymos 5.5 punktas).

Pareiškėjo atstovės teigimu, keturių poilsio paskirties pastatų statybai Žemės sklype gali būti taikoma Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 99 straipsnio 8 dalies b punkte reglamentuota išimtis, pagal kurią pastatus mažesniu kaip 50 metrų atstumu iki paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos išorinės ribos leidžiama statyti tuo atveju, kai žemės sklypas patenka į savivaldybių ar jų dalių bendruosiuose planuose numatytas urbanizuoti teritorijas kaime (pažymos 4.3, 4.4 punktas).

Nors nuo Projektinių pasiūlymų rengimo užduoties patvirtinimo datos ir prašymų pritarti Projektiniams pasiūlymams Savivaldybei teikimo laikotarpiu keitėsi teisės aktų nuostatos, bet draudimas paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose statyti pastatus mažesniu kaip 50 metrų atstumu nuo vandens telkinio pakrantės apsaugos juostos išorinės ribos galiojo ir galioja šiuo metu, tačiau keitėsi išimčių, įtvirtinančių teisę statyti pastatus mažesniu negu nurodyta atstumu, formuluotės.

Išanalizavus aktualias teisės normas (Saugomų teritorijų įstatymo 20 straipsnio 3 dalies 5 punktas, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 99 straipsnio 8 dalies b punktas ir Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų 127.9 punktas) lyginamuoju būdu pastebėtina, kad Saugomų teritorijų įstatymo 20 straipsnio 3 dalies 5 punkte (redakcijoje, galiojusioje iki 2020-01-01) buvo ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo (redakcijoje, įsigaliojusioje nuo 2020-01-01) šiuo metu yra reglamentuota analogiška išimtis, leidžianti statyti pastatus mažesniu kaip 50 metrų atstumu iki paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos išorinės ribos tuo atveju, kai statomi pastatai „miestuose, miesteliuose ir kaimų kompaktiškai užstatytose teritorijose, sodybose, savivaldybių ar jų dalių bendruosiuose planuose numatytose urbanizuoti teritorijose

kaime“ (pažymos 7.3, 7.4 punktai).

Pagal Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų 127.9 punktą (neteko galios 2020-01-01), statinių statyba mažesniu negu pirmiau nurodytu atstumu buvo galima „miestų, miestelių ir kompaktiškai užstatytų arba savivaldybių ar jų dalių bendruosiuose planuose numatytų užstatyti kaimų teritorijose“ (pažymos 8.2 punktas), t. y. iki 2020-01-01 galiojęs Vyriausybės nutarimu patvirtintas teisės aktas leido statinių statybą tuo atveju, jeigu pastatai buvo statomi savivaldybių ar jų dalių bendruosiuose planuose numatytų užstatyti kaimų teritorijose. Tačiau aukštesnę galią turinčiame teisės akte – įstatyme – iki 2020-01-01 galiojo ir nuo 2020-01-01 galioja išimtis, leidžianti statyti pastatus savivaldybių ar jų dalių bendruosiuose planuose numatytoje urbanizuoti teritorijose kaime.

Įvertinus tyrimo metu nustatytas aplinkybes, pastebėtina, kad nagrinėjamo klausimo dėl galimybės taikyti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 99 straipsnio 8 dalies b punkte įtvirtintą išimtį Žemės sklype projektuojant keturis poilsio paskirties pastatus kontekste Savivaldybės teikiama informacija yra galimai prieštaringa ir kai kuriais aspektais galimai neatitinkanti „U“ funkcinės zonos bendrojo plano sprendinių.

Atkreiptinas dėmesys į šiuos aspektus:

14.10.1. Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 99 straipsnio 8 dalies b punktas reglamentuoja išimtį, pagal kurią pastatus mažesniu kaip 50 metrų atstumu iki paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juostos išorinės ribos galima statyti tuo atveju, kai pastatai statomi miestuose, miesteliuose ir kaimų kompaktiškai užstatytose teritorijose, sodybose, savivaldybių ar jų dalių bendruosiuose planuose numatytoje urbanizuoti teritorijose kaime (pažymos 7.4 punktas). Taigi manytina, kad į „kompaktiškai užstatytą teritoriją“ ar „numatytą urbanizuoti teritoriją“ turi patekti žemės sklypo dalis, t. y. teritorija, kurioje projektuojama statyti pastatus, o ne žemės sklypas, kaip nekilnojamojo turto vienetas.

Žemės sklypas yra <...> kaime (pažymos 2.1 punktas). Iš Savivaldybės pateikto UAB „Z“ parengto „Keturių poilsio paskirties pastatų <...>, Vilniaus r. sav., statybos projekto“ sklypo plano matyti, jog šiuos poilsio paskirties pastatus projektuojama statyti palei pietvakarinę Žemės sklypo ribą, besiribojančią su žemės sklypais (kadastro Nr. <...>, <...> ir <...>).

Savivaldybė informavo, kad pagal „U“ funkcinės zonos bendrąjį planą Žemės sklypas priskirtinas dviem teritorijų naudojimo tipams: BZ ir GV, t. y. dalis Žemės sklypo gali būti tvarkoma pagal reglamentą BZ „Bendrojo naudojimo erdvių, želdynų teritoriją“, o dalis pagal reglamentą GV „Vienbučių ir dvibučių pastatų gyvenamoji teritorija“ (pažymos 5.7 punktas). Iš „U“ funkcinės zonos bendrojo plano Teritorijų vystymo funkcinio zonavimo brėžinio T4 Avižieniai–Riešė–Zujūnai matyti, kad į pagal BZ reglamento reikalavimus naudojamą teritoriją patenka šiaurinė Žemės sklypo dalis, besiribojanti su <...> ežero pakrante, o į pagal GV reglamento reikalavimus naudojamą teritoriją – pietvakarinė Žemės sklypo dalis, besiribojanti su žemės sklypais (kadastro Nr. <...>, <...> ir <...>), t. y. darytina prielaida, kad keturis poilsio paskirties pastatus projektuojama statyti teritorijoje, priskirtinoje teritorijos naudojimo tipui GV – „Vienbučių ir dvibučių pastatų gyvenamoji teritorija“;

14.10.2. Savivaldybės 2018-08-17 rašte aiškinama, jog teritorija, kurioje yra Žemės sklypas, patenka į „numatytą užstatyti teritoriją kaime“ (pažymos 4.1 punktas). O pagal Savivaldybės 2019-12-11 rašte pateiktos pastabos dėl poreikio parengti detalųjį planą turinį sprendžiant, jog Žemės sklypas priskirtinas teritorijoms, pažymėtoms kaip urbanizuojamos (pažymos 5.12 punktas). Tačiau Savivaldybė Seimo kontrolierei pateiktuose paaiškinimuose (pažymos 5.7 punktas), akcentavo, jog:

- Žemės sklypas pagal „U“ funkcinės zonos bendrojo plano sprendinius nepatenka į kompaktiškai užstatytą teritoriją ir numatytą kompaktiškai užstatyti teritoriją;
- užstatymo intensyvumo rodikliai (mažo ir vidutinio) numatyti tik urbanizuotų naudojimo tipų teritorijoms, t. y. jau urbanizuotų, bet ne urbanizuojamų (planuojamų urbanizuoti);
- BZ („Bendro naudojimo, želdynų teritorijos“) teritorijų naudojimo tipas, pagal kurio reglamentus gali būti tvarkoma dalis Žemės sklypo, priskirtinas neurbanizuotų teritorijų naudojimo tipui.

Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į tai, jog „U“ funkcinės zonos bendrasis planas yra kompleksinis teritorijų planavimo dokumentas, todėl nagrinėjamu atveju svarbu įvertinti šio teritorijų planavimo dokumento brėžinių ir aiškinamojo rašto sprendinius.

Urbanistinės struktūros brėžinyje matoma, kad šiaurinė Žemės sklypo dalis, besiribojanti su <...> ežero pakrante, patenka į sutartiniu ženklu (žalia spalva) pažymėtą „Bendrojo naudojimo, atskirųjų želdynų teritoriją“, o pietvakarinė Žemės sklypo dalis, besiribojanti su žemės sklypais (kadastro Nr. <...>, <...> ir <...>), į sutartiniu ženklu (šviesiai ruda spalva) pažymėtą „mažo užstatymo intensyvumo teritoriją“ (aplinkybė, kad dalis Žemės sklypo patenka į mažo užstatymo intensyvumo teritoriją, patvirtinta Savivaldybės 2020-06-18 pastaboje Nr. 1; pažymos 5.5 punktas) (pažymos 5.5 punktas). Taip pat iš šio brėžinio matyti, jog Žemės sklypas nepatenka į sutartiniu ženklu „kompaktiško užstatymo teritorijos“ pažymėtą teritoriją. Akcentuotina, jog Urbanistinės struktūros brėžinyje, yra pažymėtos mažo užstatymo intensyvumo teritorijos, vidutinio užstatymo intensyvumo teritorijos, kompaktiško užstatymo teritorijos ir kt., tačiau šio brėžinio sutartinių ženklų lentelėje nėra detalizuota, ar šios teritorijos yra priskirtinos „urbanizuotoms teritorijoms“, ar ir „urbanizuojamoms teritorijoms“.

„U“ funkcinės zonos bendrojo plano Teritorijų vystymo funkcinio zonavimo brėžinyje T4 Avižieniai–Riešė–Zujūnai (toliau vadinama – Teritorijų vystymo funkcinio zonavimo brėžinys arba Pagrindinis brėžinys) yra pažymėti teritorijos naudojimo tipai priskiriami šioms pagrindinėms veiklos kryptims: „neurbanizuojamos teritorijos“ bei „urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos“. Remiantis šio plano sprendiniais, teritorijos, atsižvelgiant į naudojimo tipus GV („Vienbučių ir dvibučių pastatų gyvenamoji teritorija“) ir BZ („Bendro naudojimo, želdynų teritorija“), pagal kurių reglamentus gali būti tvarkomas Žemės sklypas, manytina turėtų būti priskirtinos urbanizuotoms ir urbanizuojamoms teritorijoms.

„U“ funkcinės zonos bendrojo plano aiškinamojo rašto 2.5 skyriuje „Bendrojo plano teritorijos naudojimo tipai ir reglamentai“ yra detalizuoti prie neurbanizuojamų teritorijų bei urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų priskirtini teritorijos naudojimo tipai. Teritorijų naudojimo tipai „Vienbučių ir dvibučių pastatų gyvenamoji teritorija“ (kitos paskirties žemė) ir „bendrojo naudojimo erdvių, želdynų teritorija“ (kitos paskirties žemė) yra priskirtos urbanizuotoms ir urbanizuojamoms teritorijoms (Aiškinamojo rašto 27–29 puslapiai).

Aiškinamojo rašto 2.6 skyriaus „Bendri planavimo principai“ 2 punkte paaiškinta, jog „šiuo bendroju planu nustatomų teritorijos naudojimo tipų (pagal spalvą, indeksą ir užstatymo intensyvumo zonas) išsidėstymas pavaizduotas Teritorijų vystymo funkcinio zonavimo ir Urbanistinės struktūros brėžiniuose, kurie yra neatskiriamos dalys. Penki teritorijos naudojimo tipai (GV, GG, PA, SI, PR, skirstomi į 2 užstatymo intensyvumo zonas – mažo ir vidutinio, todėl sutartinis žymėjimas (pagal užstatymo intensyvumo spalvinį žymėjimą) yra parodytas Bendrojo plano teritorijos naudojimo reglamentų aprašomojoje lentelėje kartu su šių teritorijų naudojimo tipų spalviniu žymėjimu (Aiškinamojo rašto 30 puslapis).

Remiantis tuo, kas išdėstyta, manytina, jog užstatymo intensyvumo zonos (mažo ir vidutinio), užfiksuotos Urbanistinės struktūros brėžinyje, yra nustatytos penkiems teritorijos naudojimo tipams, kurie, Teritorijų vystymo funkcinio zonavimo brėžinyje yra pažymėti, kaip priklausantys urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų pagrindinėms plėtros kryptims. Taip pat, kyla klausimas dėl „U“ funkcinės zonos bendrojo plano sprendinių aiškinimo, t. y.: 1) ar į Urbanistinės struktūros brėžinyje sutartiniu ženklu „kompaktiško užstatymo teritorijos“ pažymėtą teritoriją patenka tik kompaktiškai užstatytos teritorijos ar ir numatomos / planuojamos kompaktiškai užstatyti teritorijos; 2) ar sutartiniu ženklu „mažo užstatymo intensyvumo teritorijos“ pažymėtos teritorijos priskirtinos urbanizuojamoms teritorijoms / planuojamoms kompaktiškai užstatyti teritorijoms / „galimo kompaktiško užstatymo“ teritorijoms, kaip tai apibūdinta Aiškinamajame rašte (*pastaba: Aiškinamojo rašto 2.9 skyriuje „Specialiosios žemės naudojimo sąlygos, apsaugos zonos“ įtvirtinta taisyklė „neprojektuoti naujos statybos arčiau kaip 50 m nuo pakrantės apsaugos juostos, išskyrus bendrajame plane esamas bei nustatytas (pažymėtos urbanistinės struktūros brėžinyje) galimo kompaktiško užstatymo teritorijas prie paviršinių vandens telkinių“; Aiškinamojo rašto 57 puslapis).*

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad vadovaujantis Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-8, 201.1 punktu, teritorijos vystymo koncepcijos brėžinyje nurodomi principiniai planuojamos teritorijos planavimo sprendimai – funkcinio teritorijų zonavimo detalizavimas, nustatant urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų tvarkymo režimus, teritorijų naudojimo tipus, užstatymo tipus ir užstatymo aukštį. O šių taisyklių 208.2.7 punkte reglamentuota, jog pagrindiniame brėžinyje išskiriamos urbanizuotos, urbanizuojamos ir neurbanizuojamos teritorijos (arba nurodomos urbanizuotų teritorijų plėtros kryptys), nustatant prioritetingas plėtros teritorijas ir galimą plėtros mastą, prioritetingas ir kitas galimas veiklos rūšis. Remiantis Teritorijų planavimo normų, nustatančių privalomus ar rekomendacinius teritorijų planavimo kiekybinius ir kokybinius reikalavimus ir jų rodiklius (dydžius), taikomus rengiant teritorijų planavimo dokumentus, 7.2, 9, 25–27 punktais (pažymos 8.3 punktas), pagrindinės plėtros kryptys yra skirstomos į dvi kategorijas: „neurbanizuojamos teritorijos“ ir „urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos“. Pagrindinės plėtros krypties kategorija „urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos“ skirstoma į du pogrupius – „užstatomos teritorijos“, kurioms priskirtinas teritorijų naudojimo tipas „Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorija“, ir „neužstatomos teritorijos“, kurioms priklauso teritorijų naudojimo tipas „Bendro naudojimo erdvių, želdynų teritorija“. Taigi, darytina prielaida, jog Žemės sklypo dalis, patenkanti į teritorijos naudojimo tipą GV „Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorija“, yra priskirtina teritorijai, kuri gali būti užstatoma, o Žemės sklypo dalis, patenkanti į teritorijos naudojimo tipą BZ „Bendro naudojimo erdvių, želdynų teritorija“, yra priskirtina neužstatomai teritorijai, tačiau abu nurodyti teritorijų naudojimo tipai priskiriami kategorijai, kurioje esančios teritorijos yra urbanizuotos ir gali būti urbanizuojamos.

Remiantis tuo, kas išdėstyta, kyla abejonų dėl Savivaldybės teiginių, kad BZ „Bendro naudojimo, želdynų teritorijos“ teritorijų naudojimo tipas priskirtinas neurbanizuotų teritorijų naudojimo tipui ir kad užstatymo intensyvumo rodikliai (mažo ir vidutinio) numatyti tik urbanizuotų naudojimo tipų teritorijoms, pagrįstumo;

14.10.3. Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį, į tai, jog „U“ funkcinės zonos bendrasis planas yra savivaldybės dalies vietovės lygmens bendrasis planas, kuris detalizuoja Vilniaus rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius ir kuriuo patikslinamos Kraštovaizdžio specialiaame plane nustatytos kraštovaizdžio tvarkymo zonos U 1–6 zonos ir reglamentai (Aiškinamojo rašto 8 puslapis).

Pagal Vilniaus rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano brėžinius „2E3S-1 Žemės naudojimas ir apsaugos reglamentai“ ir „2E3S2-Urbanistinis karkasas su socialine infrastruktūra“, matyti, jog Žemės sklypas patenka į „U“ funkcinio prioriteto zoną (vyraujančios kitos paskirties žemės, įtakojamos Vilniaus miesto aglomeracinio proceso; U (u)R(r)mc – aglomeruotas intensyvus ir dispersinis užstatymas, urbanizacija, įvairaus pobūdžio rekreacija, tausojantis miškų ūkis ir konservacija)“, taip pat į Gamtinio karkaso teritoriją.

Pagal Kraštovaizdžio specialiojo plano sprendinius, Žemės sklypas patenka į U6 zoną, kurioje, kaip informavo Savivaldybė, buvo planuota atskirųjų želdynų teritorija, pagal galimybę – įrengti pakrantėje ežero apžvalgos taką (pažymos 5.7 punktas).

Remiantis Kraštovaizdžio specialiojo plano aiškinamojo rašto 3.1 skyriaus *Sprendinių konkretizavimas* 5 punktu, urbanistinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zona (U) suskirstyta į šešias grupes (U1, U2, U3, U4, U5, U6). Aiškinamojo rašto 6.1 lentelėje „Kraštovaizdžio tvarkymo zonų (KTZ) ir jų grupių reglamentai“ įtvirtinta taisyklė, jog kraštovaizdžio tvarkymo zona U6 „Rekreacinių teritorijų grupė“ – „teritorijos, skirtos ilgalaikio, stacionaraus poilsio statiniams ar statinių grupėms statyti, trumpalaikio poilsio statiniams ar statinių grupėms statyti, bei kitiems laikiniams pastatams statyti, kurie reikalingi išvardintiems objektams aptarnauti“, t. y. darytina prielaida, jog vadovaujantis šio teritorijų planavimo dokumento sprendiniais, kraštovaizdžio tvarkymo zonoje, į kurią patenka Žemės sklypas, galima poilsio paskirties statinių statyba.

Savivaldybė, informuodama Seimo kontrolierę apie tai, kad dalis Žemės sklypo priskirtina teritorijos naudojimo tipui GV, paaiškino, jog šioje žemės sklypo dalyje „gali būti bendro naudojimo,

rekreacijos, inžinerinės infrastruktūros, komercijos ir vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų namų teritorijos“ (pažymos 5.7 punktą). Žemės sklypo pagrindinė naudojimo paskirtis – kita, Nekilnojamojo turto registre įregistruoti du Žemės sklypo naudojimo būdai – „rekreacinės teritorijos“ ir „susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos“. Teritorijų planavimo normų 1 lentelėje yra nurodytas teritorijos naudojimo tipų turinys (pagrindinė žemės naudojimo paskirtis, galimi žemės naudojimo būdai ir galimos vyraujančios statinių ar jų grupių paskirtys). Vadovaujantis šioje lentelėje pateikiama informacija, į teritorijos naudojimo tipą „Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorija“ patenkančioje zonoje nustatoma pagrindinė žemės naudojimo paskirtis – kita, šioje zonoje galimi žemės naudojimo būdai „Rekreacinės teritorijos“ ir „Susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos“, kurie yra nustatyti Žemės sklypui. Tačiau šios lentelės skiltyje „Galimos vyraujančios statinių ar jų grupių paskirtys“, poilsio paskirties pastatų, kaip galinčių būti statomų nurodytame teritorijos naudojimo tipe, nėra išvardinta. Todėl kyla klausimas, ar Žemės sklypo dalyje, patenkančioje į teritorijos naudojimo tipą GV „Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorija“, gali būti projektuojami poilsio paskirties pastatai, apibrėžti statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. D1-713, 7.13 punkte (toliau vadinama – STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“).

14.10.6. atsižvelgiant į tai, kad kyla klausimų dėl „U“ funkcinės zonos bendrojo plano sprendinių aiškinimo dėl to, ar Žemės sklypas patenka į savivaldybių ar jų dalių bendruosiuose planuose numatytą urbanizuoti teritoriją kaime, ar nagrinėjamu atveju galima taikyti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 99 straipsnio 8 dalies b punkte įtvirtintą išimtį, leidžiančią statyti pastatus mažesniu kaip 50 metrų atstumu nuo paviršinio vandens telkinio pakrančių apsaugos juostos išorinės ribos, ar Žemės sklype yra galima poilsio paskirties pastatų statyba, o Savivaldybės pateikta informacija yra neaiški ir gali būti suprantama dviprasmiškai, tikslinga kreiptis į Aplinkos ministeriją, formuojančią valstybės politiką teritorijų planavimo ir jos priežiūros srityse, organizuojančią, koordinuojančią ir kontroliuojančią jos įgyvendinimą, prašant pateikti poziciją šiuo klausimu.

15. Remdamasi tuo, kas išdėstyta, Seimo kontrolierė daro išvadą, jog Savivaldybės pastabos, kuriose buvo nurodytos abstrakčios teisės aktų nuostatos, tačiau nebuvo paaiškinta, kaip šios nuostatos pritaikytos priimant sprendimą nepritari Projektiniams pasiūlymams, nebuvo nurodyti faktiniai duomenys ir kitos reikšmingos aplinkybės, pagrindžiantys teisės aktų nuostatų taikymo būtinybę, yra nemotyvuotos ir neišsamios, o Savivaldybės argumentai nelaikytini pakankamais ir atitinkančiais Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose įtvirtintų motyvuotumo ir pagrįstumo reikalavimų. Tokiu būdu buvo paneigti ne tik minėti reikalavimai, bet ir teisėtumo principas, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti (pažymos 10.4 punktą).

Seimo kontrolierė, įvertinusi Savivaldybės teiktas pastabas dėl nepritarimo Projektiniams pasiūlymams, taip pat daro išvadą, jog Savivaldybė nebuvo nuosekli ir keitė pastabas, kuriomis kaip argumentais remdamasi atsisakydavo pritarti Projektiniams pasiūlymams. Dėl nurodytų priežasčių konstatuotina, kad buvo pažeisti teisėtumo ir atsakingo valdymo principai (pažymos 9, 10.4 punktai), Pareiškėjo teisė į tinkamą viešąjį administravimą (pažymos 10.1 punktą).

Atsižvelgus į tai ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, ši UAB „X“ skundo dalis pažymoje nurodytu aspektu pripažintina pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

16. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

16.1. Pareiškėjo UAB „X“ skundo dalį dėl Vilniaus rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant jos 2020-06-04 ir 2020-07-29 kreipimusis, pripažinti pagrįsta;

16.2. Pareiškėjo UAB „X“ skundo dalį dėl Vilniaus rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), sprendžiant klausimą dėl pritarimo Projektiniams pasiūlymams, pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

17. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1, 6, 14 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė rekomenduoja:

Aplinkos ministerijai – atsižvelgiant į šios pažymos 14.10 punkte nurodytas aplinkybes, pateikti poziciją:

17.1. ar sąvokos „urbanizuojama teritorija“ ir „numatoma kompaktiškai pastatais užstatyti teritorija“ yra tapačios; kokiais rodikliais, kriterijais ir duomenimis remiantis yra nustatoma, ar apibrėžta teritorija atitinka Teritorijų planavimo įstatymo 2 straipsnio 36 dalyje reglamentuotos urbanizuojamos teritorijos sąvoką; ar faktui, kad žemės sklypas patenka į urbanizuojamą teritoriją, nustatyti, pakanka vadovautis toje teritorijoje galiojančiais savivaldybės ir vietovės lygmens bendraisiais planais;

17.2. ar Savivaldybės reikalavimas Pareiškėjui pateikti duomenis apie esamą ir planuojamą kompaktišką teritorijos užstatymą, siekiant patvirtinti aplinkybę, jog Žemės sklypas patenka į urbanizuojamą teritoriją, yra pagrįstas ir nėra perteklinis;

17.3. ar Savivaldybės teiginys, kad „U“ funkcinės zonos bendrojo plano Urbanistinės struktūros brėžinyje pavaizduotos tik urbanizuotos (bet ne urbanizuojamos) teritorijos ir kad, pagal šį brėžinį, Žemės sklypas nepatenka į planuojamą kompaktiškai užstatyti teritoriją, yra teisingas;

17.4. ar Žemės sklypas, vadovaujantis teritorijoje, kurioje jis yra, galiojančiais teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais, patenka į savivaldybių arba jų dalių bendruosiuose planuose numatytą urbanizuoti teritoriją kaime; kuo vadovaujantis taip teigiama;

17.5. jei Žemės sklypas pagal „U“ funkcinės zonos bendrojo plano sprendinius priskirtinas teritorijų naudojimo tipui GV („Vienbučių ir dvibučių pastatų gyvenamoji teritorija“) ir BZ („Bendro naudojimo, želdynų teritorija“), ir abiejų tipų teritorijos priskirtinos urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų kategorijai, ar tai suteikia pagrindo taikyti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 99 straipsnio 8 dalies b punkte įtvirtintą išimtį, leidžiančią statyti pastatus mažesniu kaip 50 metrų atstumu nuo pakrantės apsaugos juostos išorinės ribos tuo atveju, kai pastatai statomi savivaldybių ar jų dalių bendruosiuose planuose numatytoje urbanizuoti teritorijose kaime; kuo vadovaujantis taip teigiama; ar ši išimtis galėtų būti taikoma ir tuo atveju, jeigu visa Žemės sklypo teritorija būtų priskirta teritorijų naudojimo tipui BZ „Bendro naudojimo, želdynų teritorija“;

17.6. ar Žemės sklype, vadovaujantis teritorijoje, kurioje jis yra, galiojančiais teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais, gali būti statomi negyvenamųjų pastatų pogrupiui priklausantys poilsio paskirties pastatai (STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ 7.13 punktas).

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieri, Vilniaus rajono savivaldybės administracijai ir Pareiškėjo atstovei Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y., ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos;

Vilniaus rajono savivaldybės administracijos direktoriui Liucinai Kotlovskai:

17.7. atkreipti dėmesį į tai, kad nagrinėjant Pareiškėjo atstovės 2020-06-04 ir 2020-07-29 skundus nebuvo laikomasi teisės aktuose nustatytos tvarkos ir terminų, nebuvo pradėta administracinė procedūra dėl šių skundų nagrinėjimo, šie kreipimaisi buvo paskirti nagrinėti valstybės tarnautojui, kurio veiksmai buvo skundžiami; aptarti šias aplinkybes su šiuos skundus nagrinėjusiais valstybės tarnautojais, kad ateityje šie pažeidimai nesikartotų;

17.8. gavus Aplinkos ministerijos raštą – išnagrinėti Pareiškėjo atstovės 2020-06-04 ir 2020-07-29 skundus ir pateikti teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus (pridedant dokumentus, patvirtinančius pateikiamą informaciją) prašytume pranešti Seimo kontrolierei ir Pareiškėjo atstovei ne vėliau kaip per 30 dienų nuo Aplinkos ministerijos rašto (pažymos 17.1–17.5 punktai) gavimo dienos.

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė